БҮХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

39-дэхи жэлээ гарана

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Улаан-Үдын горкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй орган

№ 148 (9902) | 1962 оной июниин 24, воскресени | Сэн 2 мүнгэн

КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Хандалгада харюу

Мал ажалай продуктнуудые гүрэндэ худалдаха хахад жэлэй түсэб дүүргэхэ гээшэ колхоз, совхоз бүхэнэй дайшалхы хэрэг мүн

Шэнэ арга шудалаад...

Хүбэн сагаан нооһотой хонин һүрэгөөрөө суурхадаг аймагуудаймнай нэгэн — Зэдэ, Борьёо нютагуудта хонидой нооһо хайшалалгын халуун хүдэлмэри түлэг дунда.

Эндэхи «Октябрьский» совхоздо нооһо хайшалалга энээ хэзээнэйхиһээ эмхитэйгээр эхилэнхэй. Мүнөө долоохон хоног соо 6 мянга гаран хонидой нооһон хайшалагдаад байна. Совхозой хонишод, механизаторнуудшье хонидойнгоо нооһо шэнэ аргаар, оренбургынхидай жэшээгээр хайшалжа һурахын тула ехэ оролдолго гаргана.

Хайшалагшад нүхэд: Мункожапов, Гладышев, Бурцов, Побоков гэгшэд совхоз соогоо эгээн түрүүлэн, энэ аргые шудалаад, үдэртөө тус тустаа 50—60 хониной нооһо һайн шанартайгаар хайшалдаг болонхой. Тиигэжэ тэдэнэр оренбургынхидай түрүү аргые һайнаар шудалаад, шадамараар хэрэглэжэ, ажалайнгаа бүтээсые дахин шахуу дээшэлүүлээ ха юм.

— Энээнһээ урагша хоёр наранай хоорондо хэдышье оролдожо хүдэлхэдөө 30—40 хонинһоо саана хайшалагшагүй һэмди. Мүнөө энэ аргые бүри һайнаар шудалаад байбал, үдэрэй 70—80 хони хүнгэхэнөөр лэ хайшалхаар гээшэ ха,— гэжэ хайшалагша нүхэр Мункожапов хэлэнэ.

Совхозойхид хонидойнгоо нооһо шэнэ аргаар хайшалжа, энэ хүдэлмэреэ нёдондонойхидо орходоо 15—20 хоногоор урид дүүргэхэ аргатай болоо.

А. Николаев, П. Овчинников, зоотехнигүүд.

Республикын колхоз, совхозуудта мяха, һү, үндэгэ, нооһо гүрэндэ худалдаха хахад жэлэй түсэбэй дүүргэлтэ тухай

1962 оной июниин 20-ной мэдээн.
(Түсэбэй дүүргэлтэ процентээр)

Аймагууд болон управленинүүд	мяхан	һүн	үндэгэн	нооһон
...арайн	67	63	81	3
...хар-Шэбэрэй	57	69	81	12
...энгын	65	75	89	9
...багатайн	68	77	109	22
...етскэ	68	82	70	26
...ан-Үдын үйлэдбэриин управлени (бүхыдөө)	**63**	**73**	**86**	**11**
...гажанай	32	59	74	15
...анскын	81	71	84	2
...ын	—	53	—	—
...байкалиин	70	63	68	—
...то-Байгалай	—	104	—	—
...хэнэй	60	92	78	25
...анскын үйлэдбэриин управлени (бүхыдөө)	**56**	**72**	**78**	**14**
...үүрэй	67	72	75	11
...ын	55	74	86	10
...ааминай	86	64	121	15
...тын	66	60	70	12
...тын үйлэдбэриин управлени (бүхыдөө)	**66**	**68**	**78**	**11**
...нтын	110	86	—	—
...унын	75	67	65	1
...иин	58	74	94	9
...ин үйлэдбэриин управлени (бүхыдөө)	**67**	**71**	**82**	**7**

Үльдэргын түрүү хонишон

Тунга Яруунын баруун заха —Үльдэргэ, Эгэтэ нютагуудта халуун хушуута гэлсүүлдэг хонин һүрэгые үсхэхэдэ тон таарамжатай газарнууд юм. Эндэхи гурбан томо колхозуудта аймагай олонхи хонид байдаг гээшэ. Мүн дүршэл ехэтэй, хонин ажалда удаан хүдэлжэ алдаршаһан, суурхаһан бэрхэ шадамар хонишодшье олон. Тэдэнэр саһа ехэтэй, ута үбэл байбашье һаань, шадамараар харууһалһанай хүсөөр хонидоо бүтэн бүрин ондо оруулжа, түл түрсыеньшье урда жэлнүүдһээ һайнаар абаад, хүхэ ногоон дээрэ гаража налайба.

Эндэхи хонишодой дунда һайшаамаар, магтамаар хүнүүд олон. Жэшээлхэдэ, «Коммунизм» колхозой хонишон, коммунист Дашиев Шойдон Агын хонишодой дүршэлөөр хонидоо хотон соо үбэлжүүлээд туршаа. Хонидойнь нооһоншье үдхэн утаар ургаа.

— Мүнөөдөө мэдэгдэхэ юумэ юун байхаб, хайшалжа абаһан дээрэл харагдана бэзэ,—гээд хонишон Дашиев дарууханаар хөөрэгшэ.

Эндэ түрүү хонишодой дүй дүршэл, амжалта согсолон харуулха зорилго табигдана бэшэ. Харин «Коммунизм» колхоздоо түл абалгаар түрүүлжэ гараһан Доржиев Цыден-Дамба тухай дэлгэрэнгыгээр хөөрэхые хүсэнэб. Нүхэр Доржиев арба гаран жэлдэ хонишон ябаһан, энэ ажалда дуратай, дүй дүршэл ехэтэйшье хүн. Бүхы бүлэнэрыньшье хонин ажал дээрэ хүдэлдэг.

Үндэр наһатай эжы баабайһаань эхилээд, эгэшэ дүүнэрынышье бүгэдэ хонишод. Цыден-Дамба жэлһээ жэлдэ хонидоо һайн ондо оруулаад, хурьгашье олоор абаад байдаг найдабаритай, бүхэриг хонишон гэжэ колхоздоо тоологдодог.

Республикынгаа түрүү хонишодой дүй дүршэл һонирхон шудалжа, ажалдаа нэбтэрүүлһэнэй ашаар энэ жэлдэ бүришье ехэ амжалта туйлаа. Доржиев Цыден-Дамба үнгэрэгшэ намар Хэжэнгын хонишон Буянтуев Цэнгын дүй дүршэлтэй танилсахаяа ошожо, хэдэн үдэр ажалыень хаража, һайса хөөрэлдэжэ ерэһэн юм.

Байгша оной үнгэрһэн 5 һарын туршада отарынгаа зуун эхэ хонин бүриһөө 85 хурьга түлжүүлжэ, колхозойнгоо хонишодой дунда түл абалгаар түрүү һуурида гараа. Хонидойнь нооһоншье урда урданайхиһаа һайн байна.

— Хонидоо һайн ондо оруулжа, хурьга олоор абаад, түрүү һуурида гараһааршни амаршалая,— гэхэдэ:

—Байгты, бү яарагты. Теэд колхозоймнай хонишон Сампилова Дагзама зуун хонин бүриһөө 84 хурьга абанхай, ахихаяал ябана бэшэ гү? Мүрысөөмнай үргэлжэлһөөр ха юм. Бүхы хурьгадаа түлжүүлээд байхадаа харуужамди,— гээд энеэнэ.

КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Хандалга уншаад байхадаа, Доржиев Цыден-Дамба өөрынгөө даруу һанамжа дэлгэн тобшохоноор иигэжэ хэлэнэ:

— Хонин бүриһөө 3,1 килограмм нооһо абаха уялгатай һэм. Энэ уялгаяа сохом дүүргэхэб гэжэ бата найданаб.

Хонидойнгоо нооһо гээлгэхэгүй, шанарынь муудхаахагүйн тула, тэдэнээ хайшалха ээлжээнэйнгээ ерэтэр, бүри таргалуулжа, нооһыень хөөргэхэ гэжэ ехэл оролдоно.

Ц. НОМТОЕВ.

Цырма Лыгдунова эрхим хайшалагша гэжэ Погранична совхоз дотороо (Хяагта) суурхажа байна. Тэрэнэй хайшалһан эрьенүүдһээ дунда зэргээр 5 килограмм 600 грамм нарин нооһон абтана. Хони хайшалха үдэрэйнгөө даабарие тэрэ хододоо үлүүлэн дүүргэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: эрхим хайшалагша **Ц. Лыгдунова** (баруун гарһаа) ажахын тоосоондо ороһон хонишодой бригадын бригадир **Март Гармаевтай** хөөрэлдэжэ байна. С. КЛИМОВЭЙ фото.

Даабаряа үлүүлэн дүүргэнэ

Тосхоной зүүн захашагаар ехэ хушалтатай үндэр сарай соо 24 машинкатай томодхогдоһон агрегат тодхогдонхой. Хонид оренбургын аргаар хайшалагдана.

Эндэмнай Үдын совхозой 3-дахи отделениин 14 мянган хонин хайшалагдаха юм. Мүнөө тэдэнэйнь 6 мянга гаранинь хиргагдаа. Хайшалагшад К. Бурдуковская, Ц. Гунтыпова, Ц. Рабданова, П. Сангаева гэгшэд халаанайнгаа даабари хододоо үлүүлэн дүүргэнэ.

Д. Очиров.

Түрэл орон доторнай

...ОВСКО ОБЛАСТЬ. Областиин урда захын районуудай колхоз, совхозууд намарай хара таряа ...а эхилээ.

...лис Ажалай Герой Василий Беседин Сальска районой Орджоникидзын нэрэмжэтэ колхозой ...р ажалладаг. Энэ түрүү бригадынхид 1087 гектар талмайн ургасые 6—7 үдэр соо ха...үүргэхээр шиидээ. ЗУРАГ ДЭЭРЭ: В. Бесединэй бригадынхид хара таряа хадажа ябана.

ТАСС-ай фотохронико.

ЭРЭЛХЭГ ЗОРИГТОЙ ХҮН

МОСКВА. (ТАСС). Н. К. Крупскаягай нэрэмжэтэ Москвагай пединститудай эрдэмтэдэй совет Игорь Николаевич Шамаринда түүхын эрдэмэй кандидадай нэрэ зэргэ олгобо. «Ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхын, дүрбэдэхи табан жэлэй түсэбые уридшалан дүүргэхын түлөө Кузнецкэ металлургическа комбинадай партийна организациин хэһэн тэмсэл тухай (1946—1950 онууд)» гэһэн диссертаци нүхэр Шамарин хамгаалжа гараһан байна.

И. Н. Шамарин энэ научна хүдэлмэреэ һохор болоод байхадаа бэшээ. Үнгэрэгшэ дайнда Совет армиин офицер ябаһан нүхэр Шамарин 1947 оной эсэс багаар оһол аюулаар һохор болошоһон юм. Айхабтар ехэ зоригтой, этигэлтэй энэ коммунист 1953 ондо Москвагай гүрэнэй университедэй түүхын факультет, удаань аспирантура эрхимээр дүүргэжэ гараба.

Игорь Николаевич түүхын юрэнхы асуудалые бэшэ, харин коммунис байгуулалтатай сэхэ холбоотой асуудалые эрдэм ухаанай талаһаа тодорхойлон харуулба.

Нүхэр Шамарин научна хүдэлмэреэ бэшэжэ байтараа, 1957 ондо хүндөөр үбшэлһэн байгаа. Тиигэбэшье зоригоо хухараагүй, харин хоёр жэл болоод байхада диссертацияа бэшэжэ дүүргэһэн юм.

Игорь Шамаринай бэшэһэн диссертацида үндэр сэгнэлтэ үгтэбэ.

АЛАС ДУРНА ЗҮГЭЙ ЗАГАҺАШАДАЙ ЗҮБЛӨӨН

ВЛАДИВОСТОК. (ТАСС). Алас Дурна зүгэй загаһанай промышленностиин хүдэлмэрилэгшэдэй зүблөөн эндэ хоёр үдэр үргэлжэлбэ. Загаһа ехээр бариха, загаһаар хэһэн эдеэ хоол элбэгжүүлхэ хэмжээнүүд тухай КПСС-эй Центральна Комитедэй, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй тогтоолые бодото дээрэнь бэелүүлхэ тодорхой асуудалнуудые зүблөөндэ хабаадагшад зүбшэбэ.

Алас Дурна зүгэй бүхы загаһашадта, загаһанай промышленностиин бүхы хүдэлмэрилэгшэдтэ зорюулһан хандалга-бэшэг зүблөөндэ хабаадагшад баталан абаба.

МЯХАНАЙ ҮНЭ СЭН ХОЁР ДАХИН ХЯМДАРУУЛАГДАА

ЖИТОМИР. (ТАСС). Житомирско областиин Черновоармейскэ районой Горькиин нэрэмжэтэ колхоз таба һарын туршада 1210 центнер мяха абаһан байна. Эдлүүриин газарай 100 гектар бүридэ 31 центнер мяхан хүртэнэ.

Фермэнүүдэй ажалай оньһожоруулагдаһанай, тэжээл бэлдэлгын гаргашын багадхагдаһанай ашаар мяханай үнэ сэн хоёр дахин хямдаруулагдаа. Хэрбээ үнгэрэгшэ жэл центнер гахайн мяхан 166 түхэригтэ болоһон һаа, энэ жэлдэ оройдоол 72 түхэригтэ болоһон байна.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

Нүхэр В. П. Сороколетовые Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотаар шагнаха тухай

Түрэһөөр 60 наһа гүйсэһэнтэйнь дашарамдуулан, республикын советскэ, ажахын органуудта үни удаан ажаллаһыень хараада абажа, нүхэр **СОРОКОЛЕТОВ Валентин Петровичые**—Буряадай экономическа захиргаанай районой Арадай ажахын Соведэй транспортын таһагай начальнигые Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотаар шагнаха.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ А. ХАХАЛОВ.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь Ч. ДОРЖИЕВ.

Улаан-Үдэ хото, Соведүүдэй Байшан.
1962 оной июниин 23.

Советскэ партийно-правительственна делегациин хүндэлэлдэ Бухарестдэ уулзалга болобо

БУХАРЕСТ, июниин 22. (ТАСС). Румыниин хүдэлмэришэнэй партиин Центральна Комитет, Румыниин Арадай Республикын Гүрэнэй Совет, Министрнүүдэй Совет, Советскэ Союзай партийно-правительсвенна делегациин хүндэлэлдэ үсэгэлдэр үдэшэлэн уулзалга хэбэ.

Советскэ партийно-правительственна делегациин толгойлогшо, КПСС-эй ЦК-гай нэгэдэхи секретарь, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. С. Хрущев, делегациин гэшүүд уулзалгада байба.

Уулзалгын үедэ Г. Георгиу-Деж Н. С. Хрущев хоёр хундагануудые үргэбэ.

Айхабтар хани халуун оршон байдалда уулзалга үнгэрбэ.

Совет айлшад—металлургнуудта

ХУНЕДОАРА, июниин 21. (ТАСС). Нүхэр Н. С. Хрущев толгойлогшотой советскэ партийно-правительственна делегаци, Румыниин хүтэлбэрилэгшэ Г. Георгиу-Деж, И. Г. Маурер, Г. Апостол, Н. Чаушеску болон бусад тусхай тушаалтай хүнүүд эндэхи металлургическа комбинат мүнөөдэр ерэжэ хараба. Комбинадай булад хайлуулдаг, прокатна заводуудые тэдэнэр хараһан байна.

Ахалагша доменщик Т. Карамалисттай, хүдэлмэришэн В. Верештэй, гэрэй эзэн эхэнэр Т. Кардаштай Н. С. Хрущев уулзажа хөөрэлдөө. Мүн нүхэр Хрущев тэдэнэй ажабайдалые, ажалай амжалтануудые һонирхожо һураба.

Комбинадые хараһанай һүүлээр совет айлшад стадион дээрэ ерэбэ. Тэндэ 30 мянган ажалшадай хабаадалгатай митинг болобо. Городой эдэ ажалшад совет арадай түлөөлэгшэдые, Румыниин хүдэлмэришэнэй партиин, арадай правительствын хүтэлбэрилэгшэдые хани ёһоор амаршалһан байна.

РНР-эй Министрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшэ И. Г. Маурерай үгэ хэлэхэдэ суглараг шад халуунаар угтаба.

Удаалуулан Н. С. Хрущев хани халуунаар угтагдажа, үгэ хэлэһэн байна.

Бухарест бусажа ерэбэ

БУХАРЕСТ, июниин 22. (ТАСС). Н. С. Хрущев толгойлогшотой советскэ партийно-правительственна делегаци мүнөөдэр үдэ багта Бухарест город бусажа ерэбэ. «Борзешть» гэдэг нефтехимическэ комбинат, Хунедоарай металлургическа комбинат, «Лупень» гэдэг нүүрһэ абадаг газар, Крайово город, «Электропутере» гэдэг нютагай завод советскэ делегаци хүрэһэн байна. Г. Георгиу-Деж, Румыниин Арадай Республикын бусад хүтэлбэрилэгшэд совет айлшадай орон соогуур айлшалхадань үдэшэжэ ябаа.

Лупень городой шахтёрнуудай митинг

ЛУПЕНЬ (Хунедоарай область), июниин 22. (ТАСС). Урдань мэдээсэгдэһэнэй ёһоор, үсэгэлдэр шахтёрнуудай Лупень городто олон хүнэй хабаадалгатай митинг болоо. Румыниин хүдэлмэришэнэй партиин Центральна Комитедэй нэгэдэхи секретарь, Румыниин Арадай Республикын Гүрэнэй Соведэй түрүүлэгшэ Г. Георгиу-Деж тэндэ үгэ хэлэбэ.

Удаалуулан КПСС-эй ЦК-гай нэгэдэхи секретарь, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшэ Н. С. Хрущев үгэ абаһан байна. Советскэ партийно-правительственна делегациин толгойлогшо советскэ горнягуудай, Советскэ Союзай бүхы ажалшадай нэрэһээ шахтёрнуудта аха дүүгэй халуун амаршалга хүргэбэ.

Социалис Румыниин бүхы ажалшадай, шахтёрнуудай социализм байгуулха хэрэгтээ шэнэ амжалта туйлахыень Н. С. Хрущев үгынгөө түгэсхэлдэ хүсэбэ.

Хани ёһоной айлшалалга үргэлжэлһөөр
Советскэ делегациие Крайоводо эрхимээр угтаба

КРАЙОВО, июниин 22. ТАСС-ай тусхай корреспондентнүүд Д. Бочаров, Д. Кравченко гэгшэд мэдээсэнэ:

Н. С. Хрущев толгойлогшотой советскэ партийно-правительственна делегаци мүнөөдэр үглөөгүүр Крайово город ерэбэ. Г. Георгиу-Деж, И. Г. Маурер, мүн тусхай тушаалтай бусад хүнүүд советскэ делегациие үдэшэжэ ябана.

Городой ажалшад Крайово городой вокзал дээрэ совет айлшадаа баяр баясхалантайгаар угтаба.

Делегациин гэшүүд заводой инструментальна, механическа, трансформаторна, бусад цехүүдыень хараа.

Удаань тэндэ митинг болоо. РРП-гэй ЦК-гай политбюрогой гэшүүн Г. Апостол үгэ хэлэһэн байна.

Н. С. Хрущев толгойлогшотой советскэ партийно-правительственна делегациин Румыниин Арадай Республика ошоод байһан тухай. ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Бухарестын ажалшад советскэ делегациин гэшүүдые амаршалжа байна.

ТАСС-ай фотохронико.

Мүнөө үедэ колхознигууд мал ажалаа улам саашадань хүгжөөхэ шэнэ арга боломжонуудые бэдэрнэ. Эдэ үдэрнүүдтэ мянгаад гахай шахагдана. Һара хахад, хоёр һара болоод эдэнэйнгээ табан зуу гаранииe тус бүридэнь 85 килограмм шэгнүүртэй болгоод, гүрэндэ худалдаха юм.

Энэ жэлдэ эдлүүриин газарай 100 гектар бүхэндэ 57 центнер мяха абаха зорилготой. Энээнээ бодотоор бэелүүлхын түлөө тэжээл элбэгжүүлхэ хэмжээнүүд абтана. Кукурузын тарилга 180 гектараар, саахарай свёклын талмай хоёр дахин ехэдхэгдэнхэй. Мүн горох, люпин горьтой талмайда таригдаба. Мал ажалай продуктнуудые худалдан абаха сэнгэй дээшэлүүлэгдэһэнэй ашаар 27 мянган түхэригэй олзо колхоздо оруулагдаха. Шэнэ фермэнүүдые барихадаа, ажал хүдэлмэри бүхыдэнь оньһожоруулхадаа, ажалта үдэрэй түлөө... дээшэлүүлхэдээ энэ мүнгэ зөө... хэрэглэгдэхэ.

Мүнөөдэр совет залуушуулай үдэр

Залиршагүй охитойл, залуу наһамнай!

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Улаан-Үдын мяханай комбинадай залуушуул дуунай һайндэртэ хабаадалсажа байна.

Л. ХАЙДУРОВАЙ фото.

М. САМБУЕВ

Эдир наһанайм омогорхол

Баруулһан наран хада руу унашахань гээд,
Барилсана дороһоонь шатахаа айгаагүй үүлэн.
Байгал тээшэ элшэнүүдэйнь
Бутардаһа тээгээд,
Бусалма алтаар Сэхирэй урасхал тэгүүлбэ.
Үхибүүд шууялдаһаар, эрье дээр наадан,
Үсэдөөр шэртэнэд огторгой өөдэ атаархан.
Эзэлнэ тэдэниие вамбуулин хүрэһэн Баатар,
Эхэ оронойнь космонавт, тэдэнэй нютагаархин;
Үхэрнүүд наагуурнь обоорно. Хүригшэ үнеэн
Үүшээн һэжэрнэ тархияа, һүүлээ шарбан:
«Юуштэйб!»—гэһэншүү. Харин үхибүүд баран
Юрэ бусын хэрэгтэ түхеэрнэд бэеэ.
Этигэнэб.
Энхэ үглөөдэртэ
Этигэхэ—һайхан.
Эдир наһамни
Эдэнэй дунда үлөө.
Мэдэнэм, эдэ—нютагайм ерээдүйн омог гайхал,
Мүнөө би харюусахаб дэгжэн ниидэхынь түлөө!
Иимэ һайхан газарта намай түрэһэн
Инаг эхэнэрэй һуудагта — дурлажа мүнхэ;
«Эхэ нютагни,
Эдир наһамни» — гэжэ мэдэрэн,
Энхэрхэ, омогорхохо
Эрхэтэйлби, үетэн нүхэд!

Замай холо руу дуудал

Түрэл партиимнай хорин хоёрдохи съездын боложо дүүрэһээр оройдоо жэлшье болоогүй байна. Нүгөө талаһаань абажа харахада, үнгэрэгшэ жэлэй июнь соо Герман Титовой нэрые хэншье мэдэхэгүй байгаа һаа, мүнөө тэрэ бүмбэрсэг дэлхэйн хизаар бүхэндэ эгээл суутай солотой хүн болонхой. Үнэхөөрөөшье һанаад үзэхэдэ, саг ехэл удаан ябаһан шэнги аад, хэды ехэ юумэн, хэды ехэ далайсатайгаар хэгдэнэ гээшэб. Мүнөө манай совет арад Коммунис партиин XXII съезд дээрэ нэгэн дуугаар баталагдан абтаһан коммунис общество байгуулха асари ехэ Программая эзэн ёһоор, этигэл дүүрэнээр бэелүүлжэ байна ха юм. Тэрэ түүхэтэ Программа соо иимэ мүрнүүд бии. «Мүнөө үеын совет хүнүүд коммунизмын үедэ ажаһууха гэжэ баяр ёһололой оршон байдалда партимнай соносхоно»... Эдэ мүрнүүд совет хүн бүхэнэй сэдьхэл соо арюун сэлмэг һанал бодол түрүүлжэ, унаһан малгайгаа абангүй эрмэлзэхэ асари хүсэ үгэнэ гэхэдэ зүб. Энэ дэмбэрэлтэ үгэнүүд тухай бодожо үзэхэдэ, гүн гүнзэгы удхань илангаяа манай залуушуулда хабаатай, онсо тусхайта байһаниинь арсашагүй. Тиимэл хадань, бүхы залуушуулнай түүхэдэ огто байгаагүй шэнэ, коммунис общество бүхы арадтаяа нэгэн хамта байгуулалсан дабшана ха юм.

Мүнөөнэй залуушуулые эсэгэнэрынь, үбгэ эсэгэнэрынь нэгэ бага атаархангяар (яахабши даа, залуу наһаниинь үнгэршөө), нэгэ бага шүүмжэлэнгеэр (ямар хүнүүд болохо зон бэ), зүгөөр энхэрэл дүүрэнээр, манай ёһотой халаамнай болохо гэжэ найдангяар харадаг байна. Октябриин хубисхалай халуун дүлэн соо ябажа гараһан, социализм байгуулһан, фашистнуудтай дайлалдан, Эхэ оронoo хамгаалжа шадаһан зон тингэжэл залуу үетэнөө хараха уялгатай ха юм. Аха байһандаа гэрэлтэ ерээдүйн түлөө унаһан хани нүхэдэйнгөө нэрэһээ мүнөөнэй залуу үетэн түүхын урдахи үндэр харюусалгаяа мэдэрнэ тээшэ гү, коммунизм байгуулха агуу хэрэгтэ хамаг хүсэ шадалаа, зүрхэ сэдьхэлээ, ухаан бодолоо зорюулхаар бэлэн гээшэ гү гэжэ сэхэ асуудал табиха байһаниинь гайхалгүй, тиимэ дүүрэн эрхэтэйнь ойлгосотой.

Залуу зоноймнай зариманиинь 15 наһатай, нүгөөдүүлынь—30 хүрэнхэй. Тэдэнэй хуби заяан адли бэшэнүүд. Бүри залуушуулынь өөр тухайдаа: «Һурадагби, хүдэлнэб, ВЛКСМ-эй гэшүүнби, спортдо дуратайб...»— гэхэ мэтээр тон богонихоноор намтараа хөөрэжэрхидэг. Залуушье һаа, дайнай хатуу жэлнүүдые номой хуудаһанһаа мэдэхэ, кинодо бэшэ, хоёр нюдөөрөө хараһан хүнүүд байха. Олонхи залуушуулнай шэнэ газар элдүүрилгэ, Сибириин болон холын Хойто зүтэй барилганууд дээрэ болбосоролойнгоо шалгалта барижа гараһан байха. Хүн түрэлтэнэй зүрхэ хүдэлтэмэ хүсэлые бэелүүлэн, хоёр залуу совет космонавт—Юрий Гагарин, Герман Титов гэгшэд одод тээшэ зам харгы гаргаа. Мүнөө үеын совет залуу хүнэй түхэл шарай, агаар шэнгин һанал хүсэл, мэдэрэлнүүд гайхалтай сэбэр, арюун, гүнзэгы һайхан даа!

Тиимэл этигэлтэй, тиимэл зосоохитой үетэн коммунис общество байгуулжа шадаха, коммунизмын үедэ ажаһууха, эсэгэнэрайнгаа арюун хэрэгүүдые үргэлжэлүүлхэ байһаниинь гайхалгүй, найдамтай.

Агуу партимнай залуушуулаа үдэрһөө үдэртэ шэнэ габьяануудта дуудан урялжа, шэнэ газарай, долоон жэлэй нуга дээрэ болбосоролыень шалган хүтэлжэ ябана. Байгша оной апрель соо болоһон ВЛКСМ-эй арбан дүрбэдэхи съездын делегат боложо ошоходоо, үльгэр домог соохидол, шэлээр бүтээгдэһэн. Съездэй ордон соо һуугаа совет залуушуулай нюур шарай адаглаа һэм. Донбассай шахтёрнууд, Узбекистанай хлопок суглуулагшад, Сафратовай багшанар, Камчаткын загаһашад, Алтайн трактористнууд—бүхы совет залуушуулай эгээл эрхимүүд сугларанхай байгаа бэлэй. Тэдэнэй дунда манай буряадайшье эрхим комсомолшууд—Баргажанай ветврач Петр Нимаев, Бэшүүрэй кукурузашан Клим Сафонов, Хоринин хонишон Түдэб Тушинов болон бусад һуулсаа.

Эдэл комсомолшууд бүхы совет залуушуултаяа хамта коммунизм байгуулхань дамжаггүй гэжэ һанажа ябаа һэм. Никита Сергеевичэй сэсэн халуун үгэнүүдые шагнахадаа, энэ һанални улам далижаа юм. «Ажаһууха тээшэмнай ажаллаха, ажаллаха, үшөө дахин ажаллаха гэһэн удхатай... Ленинэй хүсэн түгэс, барагдашагүй зохёохы эрмэлзэл оролдолгоор манай залуу хүбүүд, басагад зоригжожо, ажалдаа шэнэ амжалта, баатаршалгануудые туйлагты!»—гэһэн уряа үгэнүүдыень барандаа хүл дээрээ бодоод, нэрьемэ альга ташалгаар угтаа һэмди.

Мүнөө съездын делегадууд нютаг нютагаа бусажа, өөрынгөө ажалда шунан оронхой. Манайшье Буряадай залуушуулай түлөөлэгшэд түрэл республикаяа бусажа ерээд, ажалай үльгэр жэшээ харуулжа байнхай. Клим Сафонов 220 гектар дээрэ кукуруза тараад, гектарһаа 800 центнер ногоон набша абаха уялгаяа бэелүүлхын хойноһоо оролдожо, эрмэлзэл түгэс ажаллажа байна. Ажахын тоосоондо ороһон хонишоной бригадын бригадир Түдэб Тушиновай, агроном Коноваловатай, ветеринар Петр Нимаев болон бусадай эрхим ажал тухай һураг суу замханагүй. Тэдэнэр ёһотойл замаймнай залууршад болонхой.

Хүдөөгэй ажалшадта КПСС-эй Центральна Комитедэй, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй хандаһан Хандалга хадаа манай республикын залуушуулай хүсэл, үүсхэл улам сэробхилүүлнэ.

Тус Хандалгаар зоригжон, хүдөөтэй комсомолшууд, залуушуул абаһан уялгаяа дахин хаража үзөөд, арга боломжоёо согсолон, Хандалгада харюу болгожо, шэнэ дээшэлүүлһэн уялгануудые абажа байһан тухайнь рапортнууд аймаг бүхэнһөө эдэ үдэрнүүдтэ ерэнэ.

Бэшүүрэй «Победа» колхозой кукурузашан Григорий Бабошин 200 га дээрэ гектарай 300 центнер кукуруза ургуулха уялга абаһан аад, мүнөө арга боломжоёо хаража үзөөд, 640 центнер хүрэтэр дээшэлүүлээ.

Бүхы республика соомнай түрүү зэргэдэ ябадаг залуушуул олон. Жэшээлхэдэ, «Эрдэм» совхозой ажахын тоосоондо ороһон хонишодой бригадын бригадир Дондок Эрдынеев зуун хонин бүриһөө дунда жэшээгээр 102 хурьга жэл бүри абажа, замай залуушадай тоодо ороһоор үнинэй. Ганса хонишод бэшэ, мүн гахайшадшье дутуугүй амжалтатай ажаллана. Хяагтын аймагай Погранична совхозой залуу гахайшад, аха дүү Корытов болон Корытова 2000 толгой гахай даажа абаад, шахан таргалуулжа, жэлһээ жэлдэ гүрэндэ тушаана. Яруунын аймагай Нарһатын совхозой тугалшад Павел Фомин, Клавдия Фомина, Галина Воробьева гэгшэд даажа абаһан тугалнуудаа үдэртөө 850 граммаар шэгнүүрыень нэмээжэ, амжалта туйлана. Манай залуу ажалшадай жэшээтэ хэрэгүүдые олоор дурдажа болохо байгаа. Республикымнай залуушуул байгша ондо 35 мянган тугал, 50 мянган гахай, 500 мянган шубуу тэжээхэ гэһэн уялга абаад, амжалтатайгаар бэелүүлжэ байна. Мүн городойшье залуушуулай дундаһаа нилээд олон замай залууршад тодоржо, ажал хэрэгүүдээрээ суурхана.

Манай республикын залуушуул бүхы совет залуушуултаяа хамта түрэл партиингаа XXII съездын шиидхэбэринүүдые хэрэг дээрэнь бэелүүлхэ талаар өөһэдынгөө хубитые оруулжа байнхай, оруулханьшье дамжагүй.

Бүхы совет залуушуулнай өөһэдынгөө заншалта болоһон үдэрые ажалай амжалтануудаар угтаха зуураа, коммунизм байгуулагшадай сахиха ёһо заншалые ажабайдалдаа али болохоор нэбтэрүүлдэг юм.

Коммунизм байгуулгын 20 жэлэй хэдышье богонихон болзэр һаань, нэгэшье час, минута гээнгүй, гэрэлтэ тэрэ саг тээшэ манай бүхы залуушуул эрмэлзэнэ. Манай түрэл Коммунис парти энэ хэрэгые найдамтайгаар үдаридана. Тиимэл хадань, совет залуушуул сэдьхэл дүүрэн, хүсэл түгэс, эрмэлзэл габшагайгаар ерээдүй тээшээ харана, харахашье!

М. МУЛОНОВ,
ВЛКСМ-эй обкомой секретарь.

ДАЛИЖАҺАН ХҮСЭЛ

Хүдэлхэ газараа гэхэ гү, али студентынхеэр «точкоёо» шэлэхэ болоод байхадаа, Доржо удаан бодолгото болоо һэн: «Хайшаа ошолтойб?». Улаан-Үдын худөө ажахын институдай барилгын факультедэйхид «точко» хубаалгын комиссида ороод лэ гарахадаа:

— Ураал ошохо болобоб.

— Новосибирск.

— Эрхүүгэй область,— гэлдэнэ.

Нүгөө зариманиинь:

— Буряадайнгаа совнархоздо,—гэнэ.

Хамагай һүүл багаар ороһон Доржо баһал: «Буряадай арадай ажахын соведэй мэдэлдэ эльгээгдэбэ» гэһэн тон юрэнхы үнэмшэлгын саарһа абажа абяа шэмээгүй болоод, коридор соогуур ябахадаа: «Совнархоз хадаа совнархоз ааб даа» гэжэ шиидээ һэн. Теэдшье ажалда альгаая хүргэхэ сагынь үды ха юм, үшөө дипломно проектээ гүрэнэй комиссиин урда хамгаалжа, ёһотой барилгашан инженер гэһэн мэргэжэл абаха байна ха юм.

Тэрэ эртын хабарай үдэрһөө хойшо хоног, саг огто мэдэгдэнгүй үнгэржэ, табан жэл соо түрэл болоһон городойнь үйлсэнүүд ногоон уляангирнуудайнгаа набшаар бүрхөөгдэн, шэг шарайгаа сэлмээбэ. Амархые мэдэнгүй, хэдэн һүниие һүнилэн һуужа, «силоснэ корпусой» проектын чертёж дахин ухамайлан зураад байхадаа, юундэшьеб бага наһаяа, бадма сэсэгтэ Шэбэртынгээ талые, Улаан хадаяа, колхозойнгоо хони малнуудай һурэгые һанаандаа ходо оруулдаг һэн. Юундэ тиигэһэнээ тэрэ өөрөөшье ойлгодоггүй бэлэй. «Проектээ тушаабал, Шэбэртээ ошожо ерэхэ байна, нютагни һанагдаа гээшэ ха» гэжэ шэбшэдэг болоо һэн.

Үнэхөөрөөшье нюниин эхеэр проектээ дүүргэжэ, шэнжэлэлгэдэ үгөөд, гурбан хоногоор Шэбэртээ ябашоо һэн.

Бэшүүрэй совхозой түб болоһон түрэл тосхониинь ерээдүйн залуу барилгашан инженер хүбүүнэй нюдэндэ хэды дүтөөршье, зохидооршье харагдаа һаань, Доржо түрүүшынхеэ нэгэл таагүй, ямаршьеб журамгүй түхэлтэйгөөр түбхинэһыень досоогоо тэмдэглээ бэлэй. Шэнэ шэнэ гэрнүүдые барихадаа, хуушанай маягаар, тосхоноошье холын бодолгүйгөөр түсэблэн үргэдхэһэн шэнги байхадань, институдтаа үзэһэнөө, барилгын шэнэ оньһон аргануудые һанаандаа оруулжа: «Ондоогоор лэ, нэгэ бага ондоогоор лэ барихаяа яагаа гээшэб?» — гэжэ голхороо. Үшөө бага үхибүүн ябахадаа дээгүүрнь абиржа наададаг малайнь фермэнүүд хуушаараа шахуу байхадань, «Ехэл барилга хэрэгтэй байна даа. Худөө ажахыда мүнөө хэды шэнээн арга боломжо бии болонхой гээшэб, теэд барилгаяа юундэ хайхарнагүйб?» гэхэ мэтые тархи соогоо бодожо ябаа һэн... Нэгэ нютагайнь үбгэн үйлсэдэ уулзаад:

— Ээ, энэ Шагжын Шагдарай хүбүүн гүш даа. Танихаяа болишоод ябабалби. Шамайе, юрэдөө, барилгын дээдэ һургуули дүүргэжэ байна гэжэ дуулаалби, түргэн, юрэдөө, дүүргээд, наашаа ерыш,—гэхэдэнь, Доржо юуншье гэхээ ойлгоогүй һэн. Совнархоздо эльгээгдээб гэлтэй гү? Үгы даа, энэ үбгэн ойлгохогүй. Бодожо үзөөд:

— Хайшань эльгэнэ даа, тиишэнь лэ ябаха хүн бэзэб, — гэжэ тойруугаар хэлээдхёо һэн.

Доржын хамтынгаа байра соо нэгэ үглөөгүүр һэреэд, үшөө унтаридаа хэбтэхэдэ, бэшэ хүбүүдын булта бодошоод, радиогоо ета… харалтайгаар шагнаха гэжэ з… һуубад. «Юу шагнаа гээшэб?… лиһээ футбольно һонин дам… хаяа байгаа юм аа бы»—г… таамаглан, ороһоо һурэжа б… ходонь:

— Колхозууд, совхозууд… партиина болон комсомолой… низацинуудта... худөө тосхоной… хы ажалшадта Советска Со… Коммунис партиин Центра… Комитедэй, СССР-эй Министр… дэй Соведэй Хандалга, — н… диктор тодо һоноороор аял… байжа эхилбэ.

Доржо амияа даран байжа… нахадаа, һая нютагаа ошоод ер… нээ, институт дүүргэжэ байһа… өөрынгөө бүхы һанал бодолнуу… багсалжа үзөө һэн. «Зүб даа,… дөө нютаг гаража хүдэлхэ… тойб» — гэжэ өөртөө ха… яаралтайхан хубсалаад, «Сов… зой мэдэлдэ эльгээгдэбэ» гэһэн с… һа гартаа бараад, совнархоз… жо, хүсэл тухайгаа дуулгаба.… публикынгаа Худөө ажахын… дуктнуудые абаха, бэлэдхэхэ… нистерствэдэ ерээд:

— Намайе худөө нютаг ал… гыт, би барилгашан инженер м… жэлтэйб, — гэхэдэнь, Доржо Ш… даровые баяртайгаар угтаба.

Буряадай худөө ажахын ин…

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: залуу инженер До… Шагдаров (зүүн гарһаа) мүн лэ залуу и… нер В. Цоктоевтой хөөрэлдэжэ байна.

тудай барилгын факультедта… ломно проект хамгаалга түлөө… даа. Хүлэршэһэн нюуртай, ч… чертёж һугабшалһан залуушу… дундаһаа хуушанайнгаа танил… жо Шагдаровые һурагшалан б… хэдэмнай:

— Доржо Шагжиевич эгээл… нөө проектээ хамгаалжа байна… гэбэ. Һаалта хэхэгүй һанаатай… соо шэмээгүйгөөр оробобди. Х… самбарнуудта чертёжнуудаа н… хай, Доржо Шагдаров өөрө… ухамайлһан силоснэ корпус т… хөөрэжэ байба. Хирэ хирэ асу… нуудые һурахадань харюусаж… лэжэ, харюусажа дүүргээд б… дань, гүрэнэй комиссиин түрү… шэ Федоров:

— Зай, дүүрээ гү? — габ…

— Дүүрээ, — гэбэ Доржо.

Үдэшэлэн тээ Доржо «һайн… һэн сэгнэлтэ тэмдэгтэйгээр ди… но проектээ хамгаалһан түү… мэдээ һэн. Оройдоо хэдыхэн… тын саана барилгын инженер… һон Доржо Шагжиевич (зүб… мүнөө Шагжиевич) Шагдар… хөөрэлдэбэбди.

— Би институт дүүргэ… угаа баяртайб. Мүнөө хүдэлхэ… дэлхэл ёһотойб, — габэ.

Залуу хүн, инженер, хүн… ёһотой. Тэрэнэй урда һарууха… хан ерээдүйн шэнэ дуунууд… барилганууд...

Хүсэлөөрөө далижаһан Ш… рэй малшанай хүбүүн, мүн… рилгын инженер Доржо Ш… вич Шагдаровта үнэн түр… амжалта хүсэнэбди.

А. ЖАМБАЛДОРЖИ…

БУЛАД ЗҮҮНҮҮДЭЙ ЖЭНГИРЭЭН ДОРО

Оперо, баледэй театрай аранга үндэр сахын шулуун гэшхүүр дамжан, шанха урагшаа буухада, үйлсын баруун хажууда уляангирнуудай ноб ногоон орьёл торьёл соо хабтагар ехэ модон гэр харагдадаг юм.

Тэрэ гэрэй үйлсэ талын үүдые татажа ороходо, хүбэн зөөлэн шэрдэг даража гү, али хубсаһа хунар уралан оёжо байһан басагадтай уулзабабди.

— Аһаа! Минниитнай захил бүтээ бы! Зай, Володя, үмдөөд үзэ,—гээд, хөөрхэн аша хүбүүгээ дахуулжа ерэһэн хүгшэн эхэ тэндэ миһэлзэн зугаалжа байба. Хажуудань харахан шарайтай залуу басаган зогсожо хамһалсана, хамаг асуудалдань харюусана.

— Харалиш! Эгээл зохидоор тааралаа ха юм. Дэмы суурхаагүйлта, басаган! Аша хүбүүмни ерэхэ жэл һургуулида орохо юм. Тинхэдээ энэ һайхан захатаяа үмдэхэл даа. Һанаһанда хүрэмэ һайнаар оёот. Һайн даа,— гээд, тэрэ хүгшэн үргэлжэлүүлнэ.

— Һайнаар оёхо гээшэ манай зайлашагүй уялга ха юм, —гээд үнөөхи буряад басаган харюусажа, хойноһоонь үдэшэлсэн гарана.

Энэ баясхаланда хүртэһэн басагамнай—залуу оёдолшодой бригадир **Матрена Алаҗиевна Мархасаева** гээшэ. Бригадынгаа оёһон бүтээһэн зүйл бүхэниие нмагтал өөрынгөө халуун гараар захигшадта барюулаагүйдөө сэдьхэлээ амардаггүй. Гадна али бүхы ажаглалта шүүмжэлэл аргагүй даамайгаар анхаржа абадаг. Энээнэй аша туһа ехэ байжа болоо: һүүлэй жэлэй турша дотор нүхэр Мархасаевагай бригадынхид нэгэшье голодоһо гаргаагүй. «Муугаар гү, али таарамжагүй буруугаар оёһон ушар бүхэн манайда аргагүй шангаар шүүмжэлэгдэдэг, ёһотойл «ЧП» гэжэ тоологдодог болонхой юм» гээд, тэрэ өөрөө хөөрэбэ. Дурсагдаһан бригада һара бүриингөө түсэб алгадгүйгөөр үлүүлэн дүүргэдэг юм. Теэд энэмнай тиимэшье хямда бэлэхэнээр туйлагдаһан хэрэг бэшэ. Ажалай үедэ гү, али һүүлээрнь бүлэг басагад сугларжа, үнгэрөөшэ үдэрэй үрэ дүн тухай, үглөөдэртөө хэгдэхэ ажал тухайдаа үнэн зүрхэнһөө ярилдадаг ябадал жама гуримынь болонхой.

Оёдолой цехтэ ороходомнай, эгээл тиимэ хөөрэлдөөн боложо байба.

— Мотороо тоһодоо гүш? —гээд, һая хори гаража ябаһан, тунгалаг сагаахан шарайтай Валя Нимаевада бригадир хандаба.

— Тоһодоол даа. Яһала һайнаар хүдэлнэ,—гээд, тэрэнь харюусана.

— Тэрэ үсэгэлдэр захилда абтаһан пальтогоо мүнөө оёхошни гү?

— Тинхэ. Зүгөөр эгээл зохид моодо шэлэжэ оёхо гээ һэн. Ехэл найдана гээшэ ха даа. Теэд алиниинь һайн гээшэб даа? — гээд, олон фотозурагуудтай үргэн хабтагар ном урдаа дэлгэжэ, бодолгото болоно.

— Энээхэн лэ моодо таараха гэжэ һананаб,— гээд, нэгэ сайбар үнгэтэй пальто зураһан зураг тээшэ нүхэр Мархасаева хургаараа заана.

— Зүб.

Баһа Светлана Матадхановатай танилсабабди. Тэрэ 21 наһатай. Хүбүүтэй. Нүхэрынь худөө ажахын институдай барилгын факультедтэ һурадаг. Залуу эхэ—Светлана өөрөө ехэнхидээ үхибүүдэй хубсаһа оёдог ажалтай. Мүнөө тэрэ арбатайхан хүбүүндэ аргагүй зохидхон костюм оёжо ехэ сүлөөгүй һууба. Забда залигүй наяран хүдэлжэ байгаа олон машинануудай булад хэлэн доогуур хара хүрин сэмбэ бүд «гүлгираад» гарана. Тэрээн тээшэ хёрхо хурсаар шэртэн хаража ажаллан һуугаа Светлана ямар хөөрүү, хүхюу хүн байба гээшэб. «Багашуулнай коммунизмын үедэ ажаһууха. Тэдэнэр нягта сэбэрээр хубсалжа һураха ёһотой. Хүн гээшэ эдир багаһаа эхилээд, газаа тээһээшье сэхэ харашагүй сэбэр, сэдьхэлээршье арюун сэбэр байхаар хүмүүжүүлэгдэхэ ёһотой. Юрэдөө хубсаһан гээшэмнайшье хүмүүжүүлхы удха шанартай байха болоно бшуу даа,—гээд, Светлана удхалан хөөрэнэ. Оёдолшоншье һаа, өөрынгөө үүргые нимэ гүнзэгыгөөр мэдэржэ хүдэлнэ ха юм даа.

Удаань Светланын нүхэд—Вера Аранжапова, Валентина Месайлова болон бусадтай уулзабабди...

Ажаглахада, тэдэнэр бултааран лэ эбтэй эмхитэйгээр, эдэбхитэй шударгыгаар хүдэлжэ байһан залуушуул. Бригадирынь—нүхэр Мархасаева бүри ехэ согтой бэрхэ басаган хаш даа. Ажалдаа аргагүй ханамжатай оролдосотойгоор хандажа, хани нүхэдтээ хабатай зохидоор хүдэлдэг байхаһаа гадна, «Победа» гэжэ оёдолой комбинадай дэргэдэхи эхэнэрнүүдэй соведтэ гэшүүн болгогдон һунгагдаад, баһал ехэхэн ажал ябуулдаг.

Дурсагдаһан бригадынхид—дүн хамта 9 хүн мүнөө үедэ коммунис ажалай нэрэ зэргэдэ хүртэхын хойноһоо эсэшэгүй, эрмэлзэлгэ ехэтэйгээр тэмсэжэ байнхай, теэдшье энэ хүндэтэ нэрэ зэргэдэ ойрын сагаар хүртэхэ байһаниинь дамжаггүй.

Иигэжэ залуу оёдолшод арадайнгаа хэрэгтэ алба хэнэ, эб найрамдалай түлөө тэмсэнэ.

Р. Халзанов.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Улаан-Үдын үхибүүдэй хубсаһа оёдог ательедэ хүдэлдэг М. А. Мархасаевагай бригадынхид абтаһан шэнэ захил яажа дүүргэхэ тухайдаа зүбшэн хөөрэлдэжэ байна. Зүүн гарһаа: бригадир М. А. Мархасаева.

А. МАНТАЕВАЙ фото.

Хүтэлбэрилэгшэдэй анхараагүй дээрэһээ...

Энхэ тала гэжэ газарта һаяхан эмхидхэгдэһэн Ааланай мал таргалуулха совхозой 1-дэхи отделениин шубуунай фермэ байрладаг. Шубуудынь муу байрада, бирагүй тэжээл дээрэ байлгагдана. Бутаруулагдаагүй шаниисын ороoһонһоо бэшэ ондоо ямаршье тэжээл шубуудта үгтэнэгүй. Шубуудынь фермэсэ тойрожо бэлшэдэг.

Совхозой хүтэлбэрилэгшэд (директорэй орондо хүдэлдэг В. Г. Монкетов, отделениие эрхилэгшэ Б.-Д. Гасаранов) шубуу үсхэбэрилхэ асуудалда анхарал табинагүй, шубуудай тэжээл һайжаруулха тушаа ямаршье хэмжээ абанагүй. Тэдэнэр ямар нэгэн шалтаг оложо, шубуунайнгаа фермые үгы хэхые хүсэнэ.

Тиигэбэшье фермэдэ хүдэлдэг оролдосотой бэрхэ шубуушад Иван Михайлович Виноградов, Татьяна Павловна Ведерникова гэгшэд хэдышье бэрхэшээлэй тохёолдобол, тэрэниие габьяата ажалаараа дабан гарана.

Мүнөө фермэдэнь 990 эмэ тахяа бии. Тэдэнһээнь 33 мянган үндэгэ абтаад, жэлэй түсэб 70 процент дүүргэгдээд байнхай.

КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Хандалга бэшэгтэй танилсаад байхадаа, бүхы хүсэ шадалаа, мэргэжэлээ гаргажа, энэ жэлдэ үндэгэ абаха түсэбөө үлүүлэн дүүргэхэбди гээд, тэдэ шубуушад мэдүүлнэ.

Хори. **Р. Цымпилов.**

Ажаллаад амархада, жаргал

Манай совет залуушуул эрдэм наукын эрдэни һайхан орьёл тээшэ эрмэлзэдэг, эрхим жэшээ харуулжа, баатарлигаар ажалладаг байхаһаа гадна, өрөн нютагайнгаа үзэсхэлэн гоё газарнуудаар аяншалха, хүхюу сэнгэлигээр амарха дуратайнууд юм. Республикымнай хэдэ мянган залуу ажалшад зунай элдин дулаан сагта амаралтаяа үнгэргэдэг заншалтай. Теэд хаана, ямар эгээл һонирхолтой аяншалга, амаралтанууд болохоб? Армениин хото—Ереван шадархи «Хараасгай» гэжэ нэрэтэй аяншалгын лагерьта июньһээ августын 20 хүрэтэр манай эндэһээ 70-аад хүн ошохо. Эгээ мүнөө түрүүшын бүлэг—арба гаран багшанар тиишэ мордобо.

Сочидо «Долгин» гэжэ уласхоорондын аяншалгын лагерьта Улаан-Үдын 10 гаран хүдэлмэришэн залуушуул амаржа байна. Мүн… «Спутник» гэжэ нэрэтэй… герьта арбаад хүн ошохонь.

Олохон комсомолой хүдэл… шэд, багшанар, механи… малшад Германска Демокр… Республикада аяншалжа б… Мухар-Шэбэрэй аймагһаа м… залуушуул ГДР болон Че… аяншалханъ, Гадна ехэнхи… нютагай хүбүүд, басагад х… аха дүү Монгол ошохоор х… нэ...

«Ажаллаад, һүүлдэнь ама… жаргалтай» гэжэ Сочиһоо һ… сажа ерэһэн «Теплоавтомати… водой залуу инженер нүхэ… омог баяртэйгаар хөөрэнэ.

Ажаллаад, һүүлээрнь амар… галаа манай залуушуул ниг… лэнэ бшуу.

ЗАЛУУШУУЛДА — ХАЛУУН АНХАРАЛ

...вет арадай комму... түлөө хэжэ ...тэмсэлдэнь за... бүтээмжэ ехэ... ...хёохы хүсэн бо... ...гэжэ парти тоо... ...гээд, партиимнай шэнэ Про... ...соо алтан үзэгүүдээр бэшэг... Манай парти, совет арад ...изм байгуулгын эгээл харюу... ...ай участогууд дээрэ комсо... ...залуушуулайнгаа эдир зүр... ...гөө омог сохисын хаба соо ...дорюун баатаршалга харуу... ...һандань омогорхон баясажа

Зэдын вольфрам-молибденэй комбинадай болон бусад коллективүүдэй партиин эхин организацинуудай хүдэлмэриин дүй дүршэл дээрэ хаража боломоор. Тэдэ партийна организацинууд коллективэйнгээ урда байһан бодото зорилгонуудые бэелүүлхын тула комсомолойнгоо организацине шадамараар хүтэлнэ, организацинуудые һулаар хабаадуулна, гэзгэлдэ ороһон ажалай участогуудые түрүү зэргэдэ гаргаха хэрэгтэ тэдэнэй эдэбхи үүсхэлые бадаруулнагүй, залуушуулай үдэр бүри ургажа байгаа материальна болон культурна эрилтэнүүдые гүйсэд хангахын түлөө үшөөл мүүгаар оролдоно. Яруунын, Загарайн, Прибайкалиин, Хориин болон бусад аймагуудай партийна организацинууд комсомолые ударидаха хэрэгтэ дурсагдаһан алдуунуудые гаргана.

...С-эй XXII съезд ...шуулые шэнэ баа... ...хэрэгүүдтэ зо... ...лаа. Удаа да... ...н ВЛКСМ-эй XIV съезд һүр ...анта оршон байдалда үнгэ... ...рэл партиингаа XXII, ВЛКСМ... съезднүүдэй шиидхэбэри... ...р зоригжоһон республикы... ...залуушуул арадай ажахын бо... ...культурын харюусалгатай уча... ...д дээрэ эршээ зангидан ...анад.

...жа ябаа залуу үетэние нии... ...жал хүдэлмэри дээрэ һурга... ...шэ хүмүүжүүлгын эгээл гол ... хэрэг болоно. Тиимэһээ ...н олонхи райкомууд, партий... ...н организацинууд комсомол ... залуушуулые ажалда дура... ...болгохо, эдэбхи үүсхэлыень ...гүгжөөхэ хэрэгтэ ехээр һана... ...бидаг болонхой. Манай про... ...нна предприятинуудта олон ... хүбүүд, басагад хү... Тэдэнэй хахадһаа олонхинь ...олшууд байха юм, тэрэ тоо... ...мянганиинь үйлэдбэриин тү... ...ул, шэнэ юумэ үүсхэгшэд. ...ран комсомолшууд коммунис ... ударнигай хүндэтэ нэрэ ... хүртэнхэй.

...омолой организацинууд үй... ... дээрэ техническэ дэбжэл... ...ажалай бүтээсэ дээшэлүүл... ...үнгэ зөөри алмахын түлөө ...эйгээр тэмсэнэд. Республи... ...комсомолшууд уралан на... ...гын долоон жэлэй жаса бай... ...гэһэн һайн һайхан үүсхэл ... Гансахан үнгэрһэн жэлдэ ...уралан нарижуулагшад 2200-...он дурадхалнуудые оруулаа. ...сомол, залуушуулай, комсо... ...организацинуудай эдэбхи ...хайшан гэжэ дээшэлүүлхэб? ... бодото даабари, хүдэлхэ ... участогуудые даалгажа үгэ...гэтэй. Юуб гэхэдэ, залуу... ...өөрынгөө гараар хэһэн ажа... ...э дүн хараад байхадаа, үшөөл ...мжалта туйлаха гэдэг үүс... ...ажалда шармайн ородог ха ... бүгэдые сэмбын фабрикын,

залуушуулай ажал хүдэлмэриин, ажабайдалай асуудалнуудые ходо зүбшэн хэлсэжэ, шиидхэжэ байдаг, тэдэнэй эдэбхи үүсхэлые халууһаар дэмжэдэг, үйлэдбэриин шухала хэмжээ ябуулгануудые бэелүүлхыень даалгадаг.

Комсомолой организацинуудай хүдэлмэри шадамар бэрхээр хүтэлбэрилдэг партийна организацинууд хүдөө нютагуудааршье үсөөн бэшэ. Тэдэнэр комсомол, залуушуулай дунда ехэхэн политическэ, эмхидхэлэй хүдэлмэри ябуулжа, тэдэнэй хүсэ шадалые КПСС-эй ЦК-гай мартын Пленумэй табиһан туйлай ехэ зорилгонуудые бэелүүлхын түлөө элсүүлнэ. Мүнөө республикын механизаторнуудай хахадһаань олониинь залуушуул, мал ажал дээрэ 3000 шахуу хүбүүд, басагад хүдэлнэ.

Колхоз, совхозуудай полинууд дээрэ 252 комсомол, залуушуулай кукурузашадай звенонууд хүдэлнэ. Тэдэнэр энэ жэлдэ 3600 гектарта кукуруза ургуулха гэһэн уялга абаад, шангаар тэмсэжэ байна. Залуу малшад өөһэдынгөө хүсөөр 35 мянган толгой тугал түлжүүлхэ, 30 мянган шубуу шахан таргалуулжа гүрэндэ тушааха гэжэ шиидэнхэй. Захааминай аймагай «Байкал», XXII партсъездын нэрэмжэтэ колхозуудай, «Эрдэм», Хүдэриин, Кабанскын совхозуудай, Бэшүүрэй аймагай «Победа» колхозой партийна организацинууд залуушуулай ажал һайнаар эмхидхэнэ, үйлэдбэриин шухала участогуудта хүдэлдэг залуушуулда тодорхой ажал хүдэлмэри даалгана, тэдэниие культурно-ажаһуудалайнь талаар хангахые оролдонод.

Гэхэ зуура КПСС-эй зарим райкомууд, партийна эхин организацинууд залуушуулые ажалда дуратайгаар хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ анхаралаа багаар хандуулна, бодото хэрэгүүдые шиидхэлгэдэ комсомолой

Мүн 154-дэхи барилгын-монтажна трестын, Яруунын совхозой, Мухар-Шэбэрэй «Знамя Ленина» колхозой болон бусадай партийна организацинууд комсомолойнгоо ажал хүдэлмэреэр тон багаар һонирходог.

Зарим газарнуудта залуушуулай дунда хүмүүжүүлгын хүдэлмэри һулаар ябуулагдана. Энээнһээ боложо зарим залуушуул ажалһаа хулжана, үгышье һаа, ажалдаа хайша хэрэгээр хандана. Партийна организацинууд болон коммунистнууд иимэ ушарнуудые бүрин усадхаха арга бэдэрхэ, залуушуулай дунда хүмүүжүүлгын хүдэлмэри һайнаар ябуулха, энэ хэрэгтэ коллективэй нүлөө гээшые дээшэлүүлхэ ёһотой. Залуушуулай дунда коммунис ажалай нэрэ зэргэ олохын түлөө мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлхэ гээшэ хүмүүжүүлгын тон ехэ удха шанартай хэрэг мүн...

Партийна организацинууд комсомолшууд ба залуушуулай политическэ һуралсалда ехээр анхарал хандуулдаг болоо. Республика доторнай 260 гаран коммунистнууд комсомолой кружогуудые, политһургуулинуудые хүтэлбэрилөө. Залуушуулай олохон лекторинууд байгуулагдаа, творческо конференцинүүд үнгэргэгдэнэ, аман үгын журналнууд гаргагдана. Хэдэн олон залуушуул культурын университедтэ, һургуулинуудта, партийна гэгээрэлэй кружогуудта һурана.

Гэбэшье залуушуулай дунда ябуулагдажа байгаа идейно-политическэ хүдэлмэридэ үшөөл горьтой дутуунууд бии. Политическэ һуралсал һонигүйгөөр үнгэргэгдэнэ. Залуушуулай лекторинуудые, кружогуудые, аман үгын журналнуудые байгуулхадаа, хүбүүд, басагадай эрилтэ болон һанал хүсэл хараада абтанагүй, эндэ тэндэ дайралдадаг буржуазна ёһо заншалай, шажан мүргэлэй үлэгдэлнүүдтэй тодорхой шэглэлтэй тэмсэл үдэрһөө үдэртэ ябуулагданагүй.

Партийна организацинууд залуушуулай сүлөөтэй сагаа ашатай туһатайгаар үнгэргэхэ, спорт, физкультурада хабаадуулха хэрэгтэ нилээд лэ оролдолго гаргана. Гэбэшье зарим тээ залуушуулай культурнаар амарха хэрэгтэ бии байгаа арга боломжонууд гүйсэд хэрэглэгдэнэгүй. Олонхи ушарта клубууд, культурын болон амаралтын паркнууд өөһэдынгөө ажал хүдэлмэрине кино харуулгаар, түлбэритэй танцын үдэшэнүүдые үнгэргэлгөөр түгэсхэжэрхидэг байха юм. Партийна комитедүүд иимэ байдалтай эбсэхэ ёһогүй. Бухы соёл гэгээрэлэй эмхи зургаануудые ёһотойл культурын гуламтанууд болгохо ябадалые комсомолшууд, залуушуул өөһэдынгөө гарта абаг лэ.

Партиин райкомууд, партиин эхин организацинууд комсомолой кадрнуудай дунда хүмүүжүүлгын хүдэлмэри саг үргэлжэ ябуулжа байха, хүтэлбэрилхы мэргэжэлээ дээшэлүүлхэ хэрэгтэнь тэдэндэ туһалха ёһотой. Теэд зарим КПСС-эй райкомууд энэ хүдэлмэри һулаар ябуулна. Тэрээнһээ гадна, КПСС-эй Бэшүүрэй, Загарайн, Түнхэнэй райкомууд комсомолой кадрнуудые ямаршье шалтагаангүйгөөр олоор һэлгэхэ ушар гаргана.

Манай орон дотор ойрын 20 жэлэй туршада коммунис общество байгуулха түүхэтэ зорилгонуудые бэелүүлгэдэ комсомол, залуушуулые эдэбхитэйгээр хабаадуулха гээшэ КПСС-эй райкомуудай, партийна организацинуудай нэн түрүүн уялга мүн.

Б. АЮРОВ,
КПСС-эй обкомой партийна органуудай таһагые даагшын орлогшо.

Модошодой туһаламжа

...ын жэлнүүдтэ хүдөө ажа... ...үгжөөжэ, мал ажалай, ...н ажалай продуктнуу... ...хээр үйлэдбэрилэн аба... ...лохо зорилго совет ара... ...гэдын хэрэг гэжэ тоо... ...ю. Арадай ажахын энэ ...а һалбарие хүгжөөхэ ...тэ промышленна хүдэл... ...шэд эдэбхитэйгээр ха... ...лсажа, колхознигууд бо... совхозуудай хүдэлмэри... ...саг үргэлжын туһалам... ...үргэдэг болоо.

...дагайн леспромхозойхид совхозой хүдэлмэришэд... ...хани барисаатайгаар ...лажа, шефүүдэй туһа... ...а үзүүлдэг болоһоор ... Ганса энэ жэлэй тур... ...тэдэнэр ямар туһалам... ...үлээб гэжэ һонирхоо ...эһэн бүтээһэн юумэнь ... ехэ байна. Леспромхоз ... абаһан совхоздоо ...бометр модо бэлэдхэжэ, ...үгэһэн юм. Совхозой... ...рэ модоорнь хонидой ... мүн ондоо шэнэ барил... ...һэн байна. Шефүүд сов... ...поли, сабшалан дээрэ ...тонно наг шэбхэ зөөгөө, ...адаг «Ёлочка» түхэлэй ...ат тодхоо, улаан булан ...жэ үгөө.

...хойн модоной комбина... ...хүдэлмэришэд Онохойн ...до 1500 тонно наг шэб... ...хэ, 15 гектарта ... ...тариһан байна.

Комбинадай уран һайханай самодеятельностиин коллектив олон янзын программатай концерт харуулжа, шефүүдээ һонирхуулна. Мүн эндэхи заһабарилгын механическа мастерскойн хүдэлмэришэд хүдөө ажахын машинануудые заһабарилха хэрэгтэнь ходо туһаламжа хүргэнэ, запасной частьнуудаар хангана.

Хандагатайн леспромхозойхид Загарайн аймагай XXI партсъездын нэрэмжэтэ колхоздо ошожо, тэдэнэй ажабайдалаар һонирходог. Иигэжэ модошод колхознигуудай 70 гэртэ электрын гал оруулһан, 700 тонно наг шэбхэ зөөһэн байна. Леспромхозой 8 хүдэлмэришэд үбэлэй түл абалгын үедэ колхоздо хонин дээрэ ажаллажа, энэ харюусалгатай үе сагта ехэ туһаламжа хүргөө. Мүн хүдөө ажахын машинануудые заһабарилалсана.

Ой модоной промышленностиин хүдэлмэришэд партиин ЦК-гай мартын Пленумэй шиидхэбэрие хэрэг дээрэнь бэелүүлхэ гэжэ зоригжоод, шефтээ абагшадтаа ехээр туһална. Зун, намарай үедэ ямар туһаламжа үзүүлхэ байһанаа тодорхойлжо, малай тэжээл бэлэдхэлсэхэ, үбһэ, гахуряалсаха, хүдөө ажахын техникые заһабарилалсаха юм.

Н. Тюрнев.

Улаан-Үдын горпромкомбинадай мастерскойн хүдэлмэришэд элдэб үнгэтэй ковёрнуудые уран гоёор нэхэдэг болоо. Зураг дээрэ: хүдэлмэришэд (зүүн гарһаа) А. Р. Васюк, Л. Л. Лапина гэгшэд бэлэн болоһон ковёрнуудые складта тушаахынгаа урда тээ хаража байна.

А. КУРТИГАЙ фото.

Анхармаар асуудал

Амаралтын газарнууд тухай

Түрэл партиингаа түүхэтэ XXII съездын шиидхэбэринүүдээр, шэнэ Программын заабаряар зоригжоһон совет арад зон гэрэлтэ һайхан коммунис байдалда түргэхэн орохоор эрмэлзэн, унаһан малгайгаа абангүй ажаллажа байхадаа, мүн лэ аятай зохидоор, хүхюу сэнгэлигээр амаржа, оюун сэдьхэлээ һэргээхэ, бэе махабадаа һайжаруулжа, шэнэ хүсэ зангидаад, хэжэ байһан ажалдаа дахяад шэнэ хүсөөр орохо гэдэгэй элитэ байханьдамжаггүй бэзэ.

Һаяхан «Буряад үнэн» газетэдэ Р. Бимбаевай бэшэһэн «Арад зоной аша туһада» гэжэ статья соо хэлэгдэһэн һанамжанууд зүйтэй ба хаһа саг соонь табигдаба ха гэжэ һанагдана. Илангаяа һүүлэй жэлнүүдтэ манай орон дотор ажалшан арадай аша туһада, элүүр энхэ байхын тулада ямар ехэ оролдолго манай парти, правительствын зүгһөө гаргагдана гээшэб, хэды олон санатори, амаралтын гэр, курорт, аршаан гэхэ мэтэ газар бүхэндэ нээгдээд, ажалша зониие амаруулна, сэнгүүлнэ, аргална эмшэлнэ гээшэб—хүн бүхэндэ элитэ. Энээгээрээ омогорходог бэзэбди.

Үндэһэн хууляар үгтэһэн «амарха, һураха, ажаллаха» эрхээ дүүрэн эдлэжэ байнабди. Теэд амарха хүн зоноймнай тоо тон олон ха юм даа. Тиимын тула нютаг нютагуудта ажалшан зоной амаржа, шадал хүсөө зангидаха газарнуудые бии болгохо асуудал шиидхэмээр саг болоо ха. Гансал нарата һайхан Крым, Кавказ ошоод амарбал, амаралта болохо бэшэ, харин ажаллажа байһан газар нютагтаа амаралсахада яаха юм. Тиихын тула бага зэргыншье һаа, түхеэрэлгэтэй газар байха ёһотой гэһэн һанамжа зүб гэжэ һанагдана. Мүнөө хүдөө нютагуудаар дуулахада, «Дээдэ-Онгостой гэжэ газарта «Багша» гэдэг амаралтын гэр бии юм бэзэ. Теэд тэндэ ямаршье жаргалтай зонууд амардаг юм ааб даа» гээд хөөрэлдэжэ байгаашад үзэгдэгшэ. Амархаяа һанаашад тиимэрхүү газарта бүгэдөөрэн ошожо шадахагүй байна ха юм. Илангаяа хаанашье хүдэлөөгүй гэрэй эзэн эхэнэрнүүд путёвкоор ошохо аргагүй байдаг гээшэ. Хүдөө нютагуудаар үни сагһаа хойшо «аршаан» гэжэ нэрлэгдэдэг, хада хабсагайһаа гараһан булагууд байдаг ха юм даа. Тэндэ зунай һайхан сагта, үбһэ, тарьяанай хүдэлмэриин эхилээдүйдэ бэеэ һайжаруулха, эдэгээхэ зорилготон ошожо, урса, майхан, отог соогуур амардаг гээшэ.

Теэд зарим булагуудай уһан үнэхөөрөө ямар нэгэн үбшэндэ (хотын шара, хэрхэ, хабдар гэхэ мэтэ олон бэзэ) һайншье гү гэжэ һанахаар байдаг, шэнжэжэ үзэһэн эрдэмтэд туһатай булаг гэжэ баталдаг байгша һэн. Жэшээнь, Хориин аймагай Хэжэнгын Хөөрхэ нютагта «Хужарта» гэжэ алдаршаһан нуур бии юм. Энэ нуурай уһан хужар ехэтэй, шабарынь мүн лэ тиимэрхүү хубитай байгаа ха. Үни сагһаа хойшо мүнөө хүрэтэр нюргаяа, хүл гараа үбдөөшэд эндэхиин торходо орожо эдэгээд, тулгуураа хаяад ошоошод олон агша. Энэ нуурай уһан ба шабар Крымэй Саки гэжэ курортын (грязелечебницын) уһан ба шабартай тон адли байдагынь үзэгдэһэн юм. Теэд энээниие эмнэлгын, амаралтын орон болгохо гэжэ хэншье һанаагаа табидаггүйнь гайхалтай.

Эндэ Хэжэнгэ, Хориин зонһоо гадна, Шэтын областиин Бада, Хёлго, Петровско завод ба Элхи, Түгнын зон олоороо ерэжэ, айлда байтаад амардаг, аргалуулдаг юм. Урдань үмсын хүнэй хэдэн гэр эрье дээрэнь байдаг аад, мүнөө тэдэнэшье үгы болошонхой. Аргалуулхаяа ерээшэд дүтын айлда байжа, нуурай эрьедэ тогоо тодхожо уһа халаагаад, торходо ородог болонхой. Ямаршье ариг сэбэрэй дүрим заабари сахигдадаггүй байна. Энэ нуурай уһа шабарые шэнжээд, шалгаад, барат түхеэрэлгэтэй амаралтын ба аргаламжын орон болгоо һаа, амитан зондо ашатай туһатай байханьдамжаггүй. Хэжэнгэ нютагта ажалшан зоной амардаг, аргалуулдаг «аршаан» гэгдэдэг хада хабсагайһаа гараһан булагууд олон юм. Жэшээнь, Һыбхеэнэй, Хуригадай, Һараантайн, Жэбхээһэнэй, Шара жалгын аршаанда ошожо амарха, һууха, аргалуулхамнай гээд, зун бүхэндэ олоороо сугларжа, отог, урса, майхан соогуур байдаг агша. Теэд нүхэр Бимбаевай һанамжын ёһоор, тэдэнэй таатайень нилээд һайн түхеэрэлгэтэй, болбосон амаралтын гэр болгожорхёо һаа яаха юм.

Энээндэ профсоюзай, залуушуулай ба бусад эмхи зургаанууд һаналаа табиха бэзэ гэжэ найдагдана.

Н. Намсараев,
РСФСР-эй һургуулиин габьяата багша.

Хилын саанаһаа

Советскэ Союз буу зэбсэг хуряаха тэмсэлээ үргэлжэлүүлхэ

ДЕЛИ, июниин 22. (ТАСС). Н. С. Хрущев толгойлогшотой советскэ партийно-правительственна делегациин Румыниин Арадай Республикада ошоод байһан тухай Индиин түбэй, провинцинуудай газетэнүүд олон мэдээсэлнүүдые үгэнэ. «Росси дайн байлдаа хэхэ хүсэлгүй гээд Хрущев хэлэнэ» гээд, «Хиндустан таймс» газетэдэ бэшэгдээ. «Советскэ Союз буу зэбсэг хуряаха тэмсэлээ үргэлжэлүүлхэ» гэжэ «Хиндустан» газетэ тэмдэглэбэ. Румыниин ажалшадай олон хүнэй хабаадалгатай митингдэ Советскэ правительствын толгойлогшын хэлэһэн үгэнүүдые дэлгэрэнгыгээр толилно. Социалис оронууд эб найрамдал тогтоохо, бүгэдөөрөө, хүсэдөөр буу зэбсэг хуряаха политика бэелүүлнэ гээд Н. С. Хрущевой мэдүүлһэниие «Хиндустан таймс» газетэ тобойлгон үгэбэ.

ТЭМСЭЛ ҮРГЭЛЖЭЛҺӨӨР

ГАВАНА, июниин 22. (ТАСС). Венесуэлын районууд шадар партизануудай отрядууд амжалтатайгаар тэмсэжэ байна. Америкын тала бариһан хархис зорилготой засаг түрые президент Бетанкур тэндэ толгойлдог юм. Энэ хархис засаг түрэдэ эсэргүүгээр эдэ партизанууд тэмсэдэг байна. Карупано, Пуэрто-Кабельо гэдэгүүдтэ байдаг далайн-сэрэгэйхид һаяшаг восстани хэһэн юм. Эдэнэр мүнөө партизануудтай ниилэнхэй.

Партизануудай талада ороһон правительственна сэрэгүүдэй капитан Элиас Мануит Камеро гэдэг президентдэ, депутадуудай палатын гэшүүдтэ тусхай бэшэг эльгээгээ. Пренса Латина агентствын мэдээсэһээр, Эхэ оронойнгоо бүрин эрхэтэй байха хэрэгтэ хоро хүргэдэг, зэбсэгтэ хүсэнүүдэй ёһотойл уг зорилгонуудые гажаадаг хүнүүдтэй тэмсэхээ буу барьяаб гэжэ Мануит Камеро бэшэг соогоо тэмдэглэбэ.

Замбуулин дайдые амгалан ёһоор хэрэглэхэ асуудал зүбшэгдэнэ

ЖЕНЕВЭ, июниин 22. ТАСС-ай корреспондент И. Максимовский мэдээсэнэ:

Замбуулин дайдые амгалан ёһоор хэрэглэхэ зорилготой ООН-ой нэмэлтэ юридическэ комитедэй сесси мүнөөдэр эндэ дүүрэбэ.

Замбуулин дайдада гүрэнүүдэй баримталха уласхоорондын ёһо хуулиин гуримууд тухай асуудал сессидэ зүбшэгдөө. Мүн аюулда ороһон космонавтнуудта туһаламжа хүргэхэ, зарим гүрэнүүдэй замбуулин дайдын онгосо табяад, аюул тохёолдуулха болоо һаань, тэдэниие харюусалгада хабаадуулха асуудал мүн лэ зүбшэгдэбэ.

Замбуулин дайдада гүрэнүүдэй баримталха гол гуримууд тухай декларациин проектые Советскэ Союзай делегаци сессидэ хабаадагшадай үзэмжэдэ табиба. Эрдэм ухаанай хүгжэлтын, гүрэнүүдэй хоорондохи хани харилсаанай, дэлхэй дээрэ эб найрамдал, аюулгүй байдал тогтоохо хэрэгэй аша туһада замбуулин дайдые хамтаараа шэнжэлхэ тухай тэрэ проект соонь хэлэгдэнхэй.

Замбуулин дайдада ямар хуулита ёһо гуримуудай баримталагдаха байһаниие зүбшэн хэлсэхэ шухала гээд, нэмэлтэ комитедэй олон гэшүүн-гүрэнүүдэй түлөөлэгшэд тэмдэглээ.

Харин Америкын Холбоото Штадуудай делегаци Советскэ Союзай оруулһан декларацида хабаадахаяа арсаба.

Алжиртахи байдал

ПАРИЖ, июниин 22. (ТАСС). Алжиртахи байдал байн байн намдуун боложо байнхай. Алжирай хүн зон өөһэдынгөө кварталнуудһаа сааша яһала гарадаг, урда тээнь ябадаггүй газарнуудаараа ябадаг болоо.

Алжирай ажалшадай бүгэдэ ниитын бүлгэмэй уряалһанай һүүлээр эмхи зургаануудай хүдэлмэрилэгшэд ажаллажа эхилбэ. Юньон Франсэз Д'Энформасьон агентствын мэдээсэһээр, Алжирай префектурын алба хаагшадай 80-аад процентнь, городой транспортын хүдэлмэрилэгшэдэй 90-ээд процентнь ажаллажа байна.

Газетын киоскнуудта «Эспуар» гэдэг зүбшөөгдэнги газетэ худалдагдана. Алжирта тохёолдоһон байдалай һүүлээр, зургаан жэлэй саада тээ энэ газетэ гарахаяа болиһон юм.

Оран департаментда хуушанайхяараал шахардуу байдал тохёолдонхой. ОАС-ай дээрэмшэд үе-үе болоод лэ энэ райондо нюусаар радио дамжуулга хэдэг.

Социалис оронуудай транспортын министрнүүдэй зүблөөн дүүрэбэ

УЛААН-БААТАР, июниин 22. (ТАСС). Социалис оронуудай түмэр замай талаар харилсаа холбоо тогтоохо организациин гэшүүн-оронуудай транспортын министрнүүдэй зүблөөнэй VII сесси мүнөөдэр эндэ дүүрэбэ.

Тус организациин ажал хүдэлмэридэхи хэды шухала асуудалнуудые министрнүүд зүбшэн хэлсээ. Уласхоорондын харилсаа саашадань хүгжөөхэ, социалис оронуудай түмэр замда, автомобильна транспортда, заһамал харгыда техническэ хүгжэлтэ туйлаха, научно-техническэ харилсаа байгуулха гэлсээ.

„США, үхэлэй хатар зогсоогты"

ТОКИО, июниин 22. (ТАСС). «Санкэй Симбун» гэдэг Японой эгээ гээгдэнги үзэлтэй газетэнүүдэй нэгэн Холбоото Штадуудай правительствада иимэ уряатайгаар хандаһан байна. Тиигэжэ газарһаа дээшэ ехэ үндэртэ ядерна зэбсэг США-гай хоёрдохёо тэһэлхэ гэһэн һэдэлгые тус газетэ буруушааба. «Ядерна туршалгануудайнгаа буруутаһан ушарһаа США шухала согсолол хэхэ, дары туршалгануудаа болюулха ёһотой» гэжэ газетэ мэдүүлээ.

Холбоото Штадуудай правительствын ядерна туршалгануудые болюулхыень бидэнэр уряалнабди.

Мегатонно хүсэтэй бомбые США агаарта тэһэлхэ һэдэлгэтэй. Энэнь хүгжэлтын зам бэшэ, харин «эбдэхэ, һандаргаха хүсэн» болоно гээд, газетэ саашань үргэлжэлүүлбэ. Хэрбээ туршалганууд саашадаа үргэлжэлүүлэгдэхэ болоо һаа, Баруун гүрэнүүдэй хүгжэлтын хосорон һалаха дохёо тэмдэг, Баруун оронуудай хүгжэлтын «үхэлэй хатар» болохо гэжэ газетэ бэшэнэ.

„Бомбогүйгөөр эб найрамдал тогтоохын түлөө" гэһэн уласхоорондын ассамблей нээгдэбэ

АККРА, июниин 21. (ТАСС). «Бомбогүйгөөр эб найрамдал тогтоохын түлөө» гэһэн уласхоорондын ассамблей Ганын парламентын байшанда баяр ёһололой оршон байдалда мүнөөдэр нээгдэбэ. Бүмбэрсэг дэлхэйн элдэб оронуудһаа 130 хүн: делегадууд, экспертнүүд, ажаглагшад ерэһэн байна.

Ганын Республикын президент, «Арадуудай хоорондо эб найрамдал бэхижүүлһэнэй түлөө» Уласхоорондын ленинскэ шангай лауреат болоһон Кваме Нкрума ассамблейе нээхэ ёһололой үедэ ехэ үгэ хэлэбэ. Тэндэ байһан хүн зон Кваме Нкрумые нэрьесэ альга ташажа угтаа.

Газар доро ядерна зэбсэг тэһэлэгдээ

ВАШИНГТОН, июниин 21. (ТАСС). Невада штадай туршалгын полигондо газар доро шэнэ ядерна зэбсэг мүнөөдэр тэһэлэгдэбэ.

Атомай хүсэ хэрэглэхэ комиссиин мэдээсэһээр, энэнь 38-дахи туршалга болоно.

УРУГВАЙ. Уругвайн 8 мянга гаран металлургнууд забастовко соносхоо. Тэдэнэр ажалһаа гаргагдаһан нүхэдыемнай һөөргэнь ажалда абагты, салин хүлһыемнай 50 процентээр дээшэлүүлэгты гэжэ эрилтэ табина. Зураг дээрэ: забастовкодо хабаадагшад Монтевидео городой үйлсөөр ябана.

Пренса Латина—ТАСС-ай фото.

Айхабтар аюултай туршалга

ОСЛО, июниин 22. (ТАСС). Замбуулин дайдада ядерна зэбсэг тэһэлхэ гэһэн США-гай һэдэлгэ хоёрдохёо буруутаба. Энээн тухай Норвегиин газетэнүүд мэдээсэлнүүдые үгэбэ. Холбоото Штадууд өөрынгөө табиһан ядерна һомотой ракетэнүүдые залан шэглүүлжэ шадахагүй байна. Һүүлшын ушар энээниие нь гэршэлбэ гээд, «Фрихетен» газетэ һанамжална. Туршалгануудые үргэлжэлүүлхэ гээшэ туйлай ехэ аюултай. Океан соо унаһан хоёр ядерна бомбо туйлай ехэ хойшолонтой хохидол ушаруулжа болохо. Тэһэрээгүй эдэ бомбонуудай ямаршье аюулгүй байһанда хэншье этигэнэгүй гээд, газетэ түгэсхэлдөө тэмдэглэбэ.

Камбоджын хилэ шадар хорото ааша гаргагдана

ПНОМ-ПЕНЬ, июниин 21. (ТАСС). Урда Вьетнамай зэбсэгтэ хүсэнүүд Камбоджын хилэ шадар шэнэ хорото аашануудые гаргана гээд, Камбоджын хэблэл мэдээсэнэ.

Урда Вьетнамай сэрэгүүд Свай Риенг провинциин райондо июниин 16-да хорото добтолго хэбэ. 23 транспортёр, вертолёдууд, истребительнүүд тэндэ хэрэглэгдэбэ. Нго Динь Дьемэй даармашад Танойе, Мезар Тнк, Ват Чек, Вату гэдэг Камбоджын һуурин газарнуудые буудаба.

ЭЛДЭБ ҺОНИН ЭЛДЭБ ҺОНИН

ЕРЭХЭ ЖЭЛЭЙ ТҮСЭБӨӨР...

Загарайн модоной комбинадай модо хюрөөдэгшэд долоон жэлэй даабарие зургаан жэл соо дүүргэхэбди гэжэ хоёр жэлэй саада тээ үгэсэ үгэһэн юм. Тэдэнэр энэ ондо жэлэйнгээ түсэб нэгэ һара урид дүүргээ һаа, абаһан уялгаяа бэелүүлжэ шадаха.

Тэндэхи модо хюрөөдэгшэд үгэдөө этигэнэ. Тэдэнэр үдэр, һара бухэнэйнгөө даабари хододоо үлүүлэн дүүргэнэ.

Долоон жэлэй дүрбэдэхи жэлэй эхинһээ хойшо модо хюрөөдэгшэд зургаан һарынгаа түсэб дүүргээд, июлиин түсэбөөр 500 гаран кубометр хюрөөдэмэл модо гаргаа. Хэрбээ долоон жэлэй эхинһээ хойшонхи үе соо хэһэн хүдэлмэринь тоолохо болоо һаа, тус коллектив дүрбэн жэлэйнгээ даабари үлүүлээд, мүнөө 1963 оной программада оруулан продукци үгэжэ байна.

Загарайн модоной комбинадайхидай хюрөөдэжэ гаргаһан модон оронойнмнай бүхы хизаар нютагуудта ошоно.

Цехын модо хюрөөдэгшэдэй халаанууд хоорондын мүрысөөндэ коммунис ажалай түлөө тэмсэжэ байһан Михаил Подкорытовай, Семен Заиграевай халаанууд түрүү зэргэдэ ябана. Тэдэнэр үдэрэйнгөө даабариһаа гадуур 8—10 кубометр модо үгэнэ.

С. Вяткин.

Оронойнгоо шэнэ шэнэ барилгануудта

Баргажан голой адаг. Урадхуулагшадай ерэһэн модо ута дэгээгээр татажа баряад, далайн сигаар болгон холбожо байхые харахат. Энэмнэй Баргажанай леспромхозой модошод Эхэ оронойнгоо шэнэ барилгануудта эльгээгдэхэ модо бэлэдхэжэ байна гээшэ.

Модо урадхуулагшадай ажал тон бэрхэ, харюусалгатай, дүй дуршэлшье яһала хэрэгтэй гээшэ ааб даа.

Жэшээнь, Н. Кожевинэй хүтэлбэрилдэг бригадынхид 6-дахи жэлээ модо урадхуулга дээрэ хүдэлнэ. Тэдэнэр үдэрэйнгөө нормо хододоо үлүүлэн дүүргэдэг. Һаяхан бригадынхид «Коммунист» гэжэ пароходто 6 мянган кубометр барилгын модо һаллажа ябуулаа.

К. Димов.

ЭРХИМЛЭНЭД

«Бурятцелинстрой» трестын нэгэдэхи барилга-хабсаралгын управленидэ В. Петровой хүтэлбэрилдэг барилгын бригада эрхим ажалаараа шалгарна. Тус бригадынхид Нарһата тосхондо гэр байра барихa зуураа, һара бүриингөө даабари 115—125 процент дүүргэнэ. Тэдэнэй бүтээһэн гэрнүүд һайнаар сэгнэгдэжэ, ашаглалгада тушаагдана. Һаяхан 4 байратай гэр дүүргэээд, мүнөө ажалшадай эрилтые дүүргэхэ комбинадай барилга эхилбэ. Дархашуул Б. Петров, М. Машанов, Л. Ерженин гэгшэд магтаалтай болонхой.

В. Байбородин.

ЗАЛУУ ЗОХЁОЛШЫН ТҮРҮҮШЫН НОМ

Буряадай номой хэблэл залуу зохёолшо Цэдэб Жамбаловай бэшэһэн «Наран толгой» гэжэ шүлэгүүдэйнь ном хэблэлһээ гаргаба. Энэ ном нүхэр Жамбаловай түрүүшын зохёол болоно.

Цэдэб Жамбалов Агын үргэн талада ажаһуудаг. Зохёолшо геройнуудайнгаа дунда ябадаг, тэдэнтэй харилсан амжаллана. Тэрэ өөрынгөө зохёолые баян талынгаа малшадта зорюулна. Тиихэдээ багша Ленинэй зааһан зам, олгоһон зол жаргал магтан дуулана:

Апрель һараа...
Аза талаангаар үерлэнэ.
Арад түмэн
Тоонто дээрээ найрлана:
Апрель—алтан дэлхэйдэ
Агуу Ленин мүндэлөө,
Апрель — замбуулинда
аша хүбүүниинь —
Аянгата ниидэлгээрээ
суурхан мүндэлөө,— гэһэн эдэ үгэнүүд галта улаан зүрхэнэй һудалнуудые багша Ленинэй захиһан заабаряар лугшуулна.

Тиихэдэ «Ошор-хүнды» гэжэ шүлэгэй удха яһала гүнзэгы. «Урданай юумэ ула боложо, мүнөөнэй юумэ зула болоо» гэһэндэл Харганаага хүнды — Ошор-хүнды, харганa бургааһанда дарагдаһан тэрэ дайда мүнөө хонишон Ошорой соло алдарые суурхуулна.

Ой модонойшье, обоо
хадыншье бэшэ —
Хүлэг моринойшье, хүгжэм
номойшье бэшэ —
Хүнэй нэрэ!
Ажалша хүнэй нэрэ хүндын
Анхарал тэмдэгтэ
Мэдээжэ болоһон энэ
хүнды—
Минии нютагта!— гээд, шүлэгэй дундаһаа хэдэн мүр татанабди. Эдэ мүр уншаад байхада яһала ойлгосотой.

Тэрэшэлэн «Залиршагүй одон» гэжэ (баллада), «Талын түймэр» гэжэ поэмын бүлэг, мүн бэшэ шүлэгүүдынь удха түгэлдэр, хурса. Залуу зохёолшын түрүүшын алхам —холын алхам! Цэдэб Жамбаловта шэнэ амжалта хүсэе.

Байгаалиин шэнжэлэл

Июниин хоёрдохи арбан хоногто республика соомнай үүлэтэйшэг аад, дулаан байба. Арбан хоногой түрүүшын хахад илангаяа дулаан байгаа. Эхэнхи аймагуудта дулаанай хэмжээ дунда зэргээр 14-һөө 17 градус хүрэбэ. Тиихэдэ Хориин зоны зүүн хойто захаар гэхэ гү, али Яруунын аймагта хүйтэншэг байба. Арбан хоног соо дунда зэргээр 12—13 градус дулаан болоо.

Зарим аймагуудта үдэртөө 27—34 градус хүрэтэр халуун байгаа. Арбан хоногой эхээр уларил хүйтэншэг байба. Газарай хүрьһэн 1—4 градус хүрэтэр хүрэбэ.

Республикын ехэнхи хубида бороо хура ороо. Дунда зэргээр 7-һоо 14 миллиметр шииг оробо. Тиихэдэ зарим газарта горьтойхон бороотой байгаа. Цахирта 28 миллиметр хүрөө. Баргажанда бороо багаар ороо. Тэндэ миил 2—3 миллиметр шииг унаһан байна.

Газар яһала шиигтэй. Ургасын гарасашье һайн. Шэниисын эшэ голложо, залаа хадхаха ойротоо. Кукурузын гараса гэмгүй, гурбадахи набшань гараа. Тэрэшэлэн хартаабхын эшэ бултайба.

Республикын колхоз, совхозууд овощ, помидорой рассада газарта һуулгаба. Мүн ургасын хойноһоо харууһалха хүдэлмэри эхилбэ. Горох, бобышье һайнаар ургана.

Ин. Котов.

Түрүүшын арбан үдэртэ

Ленинэй орденто Буряадай оперо, баледэй театрай артистнар гастролёор Иркутск ошоод, арба гара хоножо байна. Энэ үе соо эрхүүгэйхидтэ 10 зүжэг наада харуулһан, Зүүн Сибириин түмэр замшадай зүблөөндэ хабаадагшадта тусхай концерт табяа.

М. Мусоргскиин «Борис Годунов» гэжэ оперо, П. Чайковскиин «Лебединое озеро» гэһэн балет ехэ амжалтатайгаар үнгэржэ, харагшадай магтаалда хүртэбэ. Тиихэдэ «Демон» гэжэ оперо, «Лебединое озеро» гэжэ балет, «Цыганский барон» гэһэн опереттэ эдэ үдэрнүүдтэ телевиденеэр дамжуулагдахань.

«Борис Годунов», «Демон», «Овод», «Севильский цирюльник» гэжэ оперонуудта наадаһан СССР-эй арадай артист Лхасаран Линховоиные харагшад халуунаар угтаба. Мүн залуу балерина Эля Кондратьева «Лебединое озеро» баледтэ Одеттын ролиие шадамар бэрхээр, уран гоёор гүйсэдхэжэ, харагшадые һонирхуулба.

Театрай гастроль үшөө хэдэн үдэр үргэлжэлхэнь.

Н. Маторин.

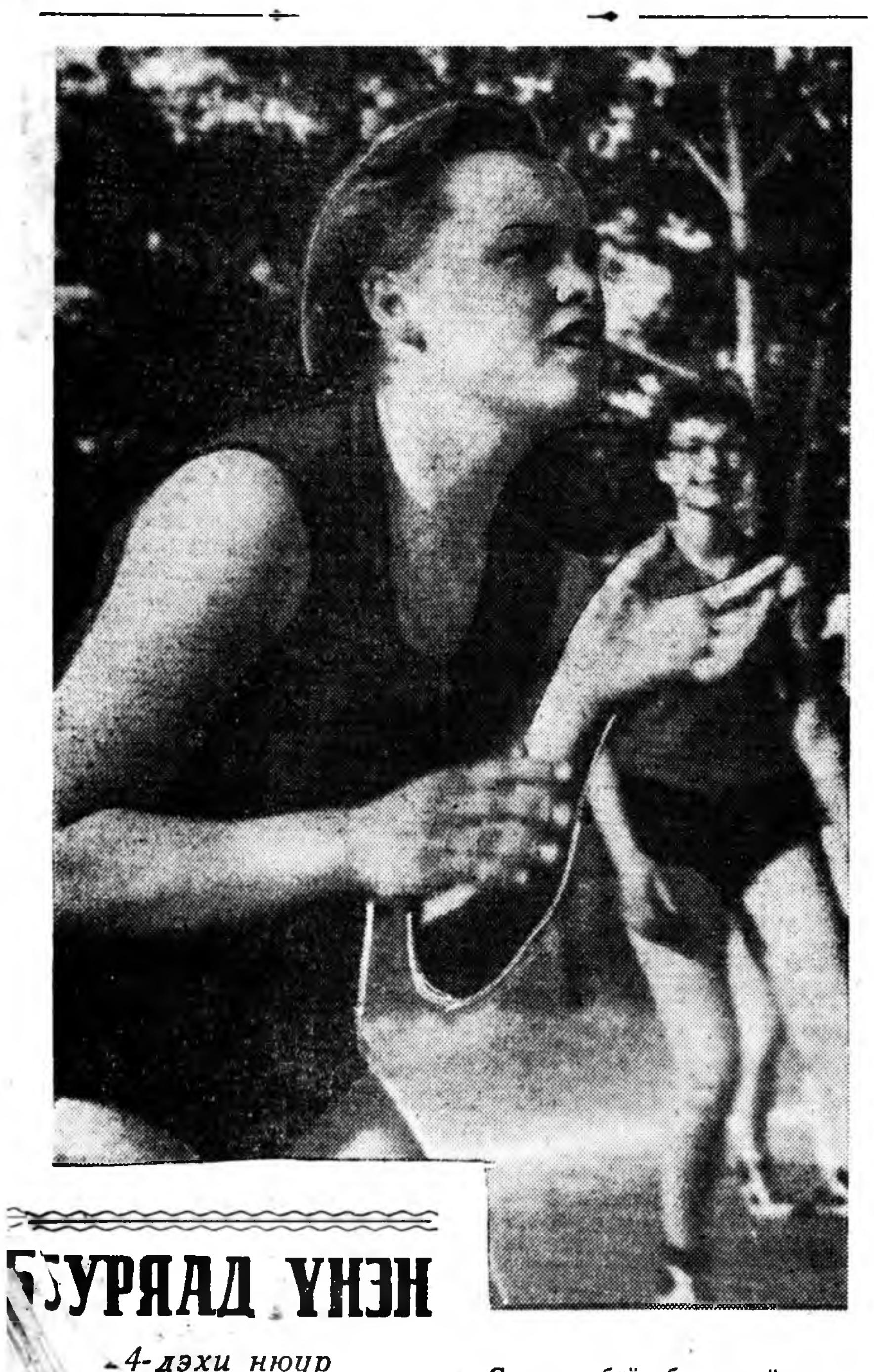

Сохихол байхаб, шамай даа.
Л. ХАЙДУРОВАЙ фотоэтюд.

БУРЯАД ҮНЭН
4-дэхи нюур
19.. оной июниин 24.

ЭДИР ЛЕНИНШҮҮДЭЙ ЭРШЭ ХҮСЭН

Туг үргэлгын урда тээхэнэ.

Үнгын сэсэгээр бүрхөөгдэһэн үзэсхэлэн һайхан газар. Хайшаашье хара — хада уула, ой модон. Шууяма шугын дундуур шуран горхон уран угалза татан харьялна. Хүнүүдэй сэдьхэл уяраама һайханаар хүхы шубуудай донгодохо гоё гээшэнь!

Түрэл Буряадаймнай түб хотоһоо зүүн урагшаа гуша гаран километрын газар. Ногоон хибэс зүлгэ, сэсэг набшаар хушагдаһан нугын дунда элдэб майхан татаһан эдир лениншүүдэй бишыхан «хото» баржына. Энэ республикын слёдто хабаадагшадай лагерь. Ой соогуур уһанай эрьеэр, талмайн дундуур, хаанашье, хараһан газарта зэргэ жагсан зэлэ татажа, басагад, хүбүүд отряд отрядаараа өөдэ оруугаа алхалалдана. Тиигэжэ парадтаа бэлдэнэ.

Уданшьегүй духовой оркестрэй хүгжэм ирагуу дуунай аялга зэдэлүүлжэ, ашата партиимнай ашанарые жагсаалдаа бэлдыт гэһэндэл уряа татана. Тиигэжэ байтар гоёхон дуутай горнын абяан сууряатажа, сог зоригоор түгэлдэр солбон габшагай эдиршүүлые парадта урина. Эндэ 640-өөд эдиршүүлһээ бүридэһэн гуша шахуу отряд хабаадалсана. Эдэнэрнай Республикын пионернүүдэй дружинын эрхимэй эрхим түлөөлэгшэд, аймагуудайнгаа мүрысөөнүүдтэ илагшад. Тэдэнэй дунда Шэтын областиин Петровско заводой № 4 һургуулиин отряд парадта гаралсаба. Тэдэнэр областиингоо болон районойнгоо мүрысөөндэ илагшад, манай айлшад.

ВЛКСМ-эй Буряадай обкомой секретарь, республикын пионерскэ организациин түрүүлэгшэ нүхэр Цыремпилон, В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ пионерэй организациин 40 жэлэй ойдо зорюулагдаһан республикын эдир лениншүүдэй 8-дахи слёт нээбэ. Отряд бүхэнэй тугууд, горно, барабаануудай аялгаар үдэшэгдэн, парад абагшадай урдуур гарана.

Парад абагшадай дунда Буряадай түрүүшын пионернүүд Мусликина, Аюрзанайн, Хомосов, граждан дайнай ветерануудай секциин түрүүлэгшэ Асеев, Болгариин Димитровэй нэрэмжэтэ коммунис залуушуулай Союзай уряагаар манай республикын барилганууд дээрэ эльгээгдэжэ, слесареэр хүдэлжэ байһан Младенов болон бусад тэндэ зогсоно.

Парадай начальник нүхэр Горячко отрядуудай парадта хабаадалсахаар бэлэн болоод байһаниие элидхэнэ. Һүүлээрнь слёт нээлгын туг үргэгдэжэ, отрядуудай түрүүлэгшэнэр рапорт үгэнэд. Хамагай түрүүндэ республикын эгээн түрүүшын пионер, полковник нүхэр Хомосов рапорт үгэхэдөө: отрядтаа анхан хэды хүнтэй байһанаа, мүнөө тэдэнэрэйнгээ заримананай Эсэгэ ороноо хамгаалгын агуухэ дайнда наһа бараһан тухай элидхэнэ. Удаань ВЛКСМ-эй XIV съездын делегат нүхэр Булдаев рапорт үгэбэ. Һүүлшын рапорт үгэһэн Захааминай суглуулагдамал отрядайхид пионерскэ хоёр жэлэй мүрысөөндэ аймагайнгаа пионернүүдэй хэһэн хүдэлмэриин дүн элидхэхэдээ иимэ тоо харуулна. Тэдэнэй зарим дүн —27 фермэ, хүүгэдэй 6 ясли, 4 саадые шефтээ абаһан, 5 тонно 400 килограмм таряа ургуулһан, 860 түхэригэй ном худалдаһан, 15000 эшэ элдэб модо тариһан, 1940 тонно түмэрэй хаядаһа суглуулһан, 2320 центнер тэжээл бэлдэһэн, 6150 шубуу, 40 толгой гахай түлжүүлһэн, 7200 толгой хони хайшалһан, 9600 үндэгэ гушааһан, 1200 кубометр түлеэ үнгэрһэн хоёр жэл соо бэлдэһэн байха юм. Тиигэжэ түрэл колхозуудтаа туһална.

Парад дээрэ КПСС-эй обкомой секретарь нүхэр Д. Д. Лубсанов, ВЛКСМ-эй обкомой секретарь нүхэр Мулонов, республикын Гэгээрэлэй министр нүхэр Дугаров, урданай пионер ябаһан нүхэр Мусликина, Болгариин хүдэлмэришэн Младенов гэгшэд үгэ хэлээ. Тиихэдэ нүхэр Младенов иигэжэ хөөрэбэ:

—...Хүхюутэйгээр, һонирхолтойгоор сагаа үнгэргэхыетнай, һайнаар амаржа, наранда бэеэ шаража хатуужахыетнай, спортивна мүрысөөнүүдтэ, уран һайханай самодеятельностиин концертнүүдтэ һайнаар наадахыетнай хүсэнэб. Болгариин пионернүүд иигэжэ хэлэнэ: «Винаги готов!»— гээд үгэеэ дүүргэнэ. Энээгээр слёт нээлгын парад хаагдаба.

Слёдто хабаадагшад 6 хоногто эндэ амарха юм. Тиихэдээ һур харбаха, буряадаар барилдаха, шатар, теннис,ород лапту наадаха, волейбол сохихо, эстафетэ үнгэргэхэ байна. Мүрысөөндэ илагшадта вымпел барюулагдаха, чемпионой лентэ зүүлгэгдэхэ юм.

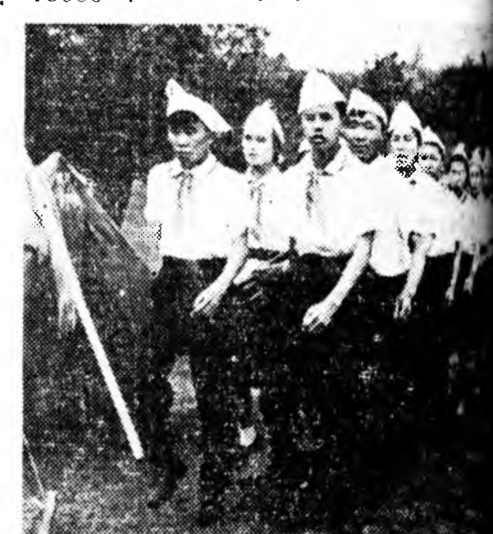

Эдир лениншүүдэй түрүүлэгшэнэр

Следой түрүүшын үдэр барилдаан, шатарай наадан болоо. Үдэшэнии Улаан-Үдын пионернүүд байшангай кукольна театрай наада хараба.

Долоон жэлэй түсэб дүүргэлсэгшэд болохо эдир лениншүүд: «Бидэнэр коммунизм байгуулалсахабди, коммунизмын үедэ ажаһуухабди» гэһэн уряа пионерэйнгээ зуниие үнгэргэжэ байна.

Н. Алдаров.

Отряд парад дээрэ. Л. ХАЙДУРОВАЙ фото.

Алтан медаль

Гусиноозёрск городто хүдэлмэришэдэй үдэшын дунда һургуули дүүргэгшэдэй вечер һаяхан болобо. Энэ жэлдэ 41 хүдэлмэришэд ажалһаа таһарангүй үдэшэндөө һуралсажа, арбадахи классые амжалтатайгаар дүүргэжэ, болбосоролой аттестат абаба.

Тэдэнэй дундаһаа эндэхи барилга-хабсаралгын управленидэ ажалладаг залуу хүдэлмэришэн Михаил Думнов эрхим һайнаар һуралсажа, һургуулияа алтан медальтайгаар дүүргэһэн байна.

Д. Цыренов.

5 һарада—900 л...

Залуу басаган С. Амб... Түнхэнэй «Восточные Са... колхозой Табалангуудай ... мэдэ табадахи жэлээ һа... шанаар ажаллажа, ех... дүй дуршэлтэй болонхой. ... ба һарын туршада үнеэн ... риһөө 900 литр һү һа... колхозойнгоо һаалиш... дунда дэлгэрһэн мүрыс... түрүү һуури эзэлбэ.

Мүнөө малнуудынь т... ногоондо бэлшэжэ, үне... һүн харааа байса нэмэжэ ... на. Тиигэжэ һаалишан А... ева үдэртөө үнеэдһээ ... литр һү һаана.

С. Арду...

ХҮДХЭ ХАРА

Болоһон ушар

Үнгэрөөшэ үбэл хэзээ хэзээнэйхиһээ ехэ саһатай байгаа. Теэд Яруунын ангуушад аймагайнгаа центр—Нарһата тосхонһоо хойшо зуу гаран модоной газарта Ара-Нохоонигт, Заза, Түрхэлые үгсэжэ, гүн шэдхэ тайгада һара үлүүтэй соо ан гүрөөл агнаһан юм.

Нэгэтэ үглөөгүүр хоёр ангуушад баабгайн мүр хараад, «үбэлэй тэг дунда хаанаһаа баабгай ябаха юм. Теэд ямар томо мүртэйб, айхаар лэ» гэлдэн, гайхахын ехээр гайхаба, гэлыхын ехээр гэлыбэ.

—Үгы даа, яаха аргагүй томо баабгайн мүр. Энээниие алдажа огто болохогүй, манай гарта орохол байха, мүрыень мүшхэе,—гэжэ нэгэ ангуушанайнгаа хэлэхэдэ, нүгөөдэнь зүбшөөбэ.

Ангуушад бүхэли үдэрөөрөө баабгайн мүр дахажа, үбдэгһөө дээгүүр саһа махаба, хүнэй ябахааршье бэшэ бүтүү шэдхэ соогууршье гараба. Баабгайн һаяхан ябаһан халуун мүр, хэбтэһэншье газарые хараба ха. Тиихэдээ улам бүри зүрхэ орожо, эсэһэнээшье мэдэхэеэ болёод, урагшаа дабхибад. Тиигэһээр ябатарнь үдэшэ боложо, хонолгодо таарамжатай, нэмэри газар бэдэрээд, үдэшын боро харааанаар гал түлибэ. Яаралгүй эдеэлһэнэй һүүлээр галаа заһажа, дээрэнь түлеэ нэмэбэд. Тиигээд хубсаһа хунараа тайлан, нюргаа шаража, хөөрэлдэн хэбтэтэрээ, үнишье болонгүй унташаба.

Һүниин тэн үнгэржэ байһан үе. Гэнтэ нохойнуудынь хусалдан шаг шууяа татаба, моридынь хуухиралдаба. Ангуушадай тэрэ дары һэрижэ, хэбтэриһээ үндылдэхэдэ, мантан томо баабгай хорёод алхасын газарта харагдаба. Орьёл үндэр огторгойдо тэбэнэшье хадхаха үүлэгүй, һара сагаан, үдэртэл адли дундигар.

Ангуушад һуга харайн бодожо, мэгдэһэндээ мүн лэ хүл алдана. Хажуудаа табяад хэбтэһэн буунуудаа абажа, баабгай руу харахадань, бүри дүтэлжэ ябаба. Тэрэ дары нэгэ —нэгэ һомо баабгай худар ябуулжархибад. Шархатаһан арьяатан улам гааража, ангуушад тээшэ харайба. Тэрэнэй холо харайхын забда үгэнгүй, ангуушад үшөө нэжээд дахин шааюулжархиба. Баабгайшье ангуушадай галда ойрошог алдалшалай.

Дайсанаа даража, һанаагаа амарһан ангуушад ан бун гэжэ, хубсаһа хунараа үмдөөд, арьяатан тээшээ ошобо. Тэрэнь ами табижархинхай хэбтэбэ. Ангуушад түрүүшээр мэгдэһэншье һаа, зоборигүйгөөр баабгайе алаһандаа баясаба.

—Хара үглөөнһөө бүрэнхы үдэшэ болотор намайе дахаа гэжэ уураа хүрөөд, унтаандамнай маниие шарууһалха һанаатай орой болохые хүлеэжэ дүтэшэг хэбтээ ха, шолмошни. Яагаа хнитэр, яагаа мэхэтэй золиг бэ,— гээд ангуушад бабаралдана. Галаа удхалжа, түлеэ нэмэнэ, тамхилна, альгаа галда шарана.

—Энэ хүдхые хаража һууха бэшэ хадаа, арһыень зоболгоһоонь һалгааха мүрөө бэдэрэе,—гэлдэн ангуушад баабгайгаа үбшэжэ ороно. Тиигэһээр байтарнь сог мүшэн орохо тээшээ боложо, ангуушадшье ажалаа дүүргэбэ.

Тэдэнэр мүн лэ урда мэтээр үглөөгүүр эртэ бодожо, яаралгүй сайлаад, дахинаа агнажа гарана.

Баабгайнь томошье һаа, яндан туранхай байшоо. Тиимэшье байха ёһоороо. Баабгай зунай хонгор сагта һайса таргалаагүй байхадаа гэхэ гү, али үбэлжэлгэдэ бэлэдхэл муутай байхадаа газарай хүрэхэтэй хамта эшээндэ ородоггүй, ороошье һаа—хүлэйнгөө уладахи долёохо өөхэнэй барагдажа, саашадаа амидарха аргынгаа һалахада нүхэнһөө гараад, зольборшодог заншалтай бшуу. Иимэ баабгай айхабтар ууртай, хүндэшье добтолхо зүрхэтэй болоод ябадаг. Энэ ушарые мэдэхэгүй залуу ангуушад үбэлдөө баабгай эшээнһээ гарахагүй юм гэжэ һанадаг. Энэнь тон буруу. Ангуушад ой тайгада хонохоодоо буу зэбсэгээ ойро хэжэ унтаха, ходо бэлэн байлгаха зэргэтэй. Гэбэшье зарим ангуушад буугаа өөрһөө холо, модондо үлгэжэрхёод хонодог.

Үнэнтэ болоһон ушар хадань, эдэ ангуушадтай уншагшадаа танилсуулая. Нэгэниинь—хара багаһаа хойшо ой тайга зайһан, олон тоото элдэб ан гүрөөл хюдаһаншье, республика соогоо суутай, Яруунын булгата гэжэ нэрээ нэрлүүлһэн, «Победа» колхозой адуушан Лубсанцырен Дэмбрылов, нүгөөдэнь—Түрхэлдэхи лесник Григорий Парфенов гэгшэд болоно.

Д. Доржиев.

ЯБАГАН ШОГ ЗУГААНУУДҺАА

1.

Нютагаа удаан бусаагүй нэгэ хүн нютагайнгаа ниие гудамжада золгожо. ухаангүй баярлаад:

— Зай хөөрыш даа, хүдөө тосхомнай хэр хубил... байнаб, шэнэ гэрнүүд бодоно гү?—гэжэ һураба.

Хүдөөһөө ерэһэн хүниинь нэгэ бага бодолгото бо... гээд:

— Шэнэ гэрнүүд гэнэ гүш?—гэжэ асууба. — Бо... даа, бодоно. Колхозоймнай ходо һэлгэжэ байдаг түр... лэгшэнэрэй тоогоор шэнэ гэрнүүд бодожол байда... гэбэ.

2.

Столово соо эдеэлдэг нэгэ хүн ехэл ууртайгаар о... циантһаа иигэжэ асууба:

—Тахяагай мяха захиха бүримни, ходол юундэ... линь тудана гээшэб, та намда ойлгуулыт?! Юундэ ... шье дахин гуянь намда хүртэнэгүйб?

— Хэрбээ тахяагай арбан хүлтэй һаань, танда ... доол гуянь хүртэжэ байхаа һэн бэзэ, теэд тахяа орой... хоёр хүлтэй ха юм,—гээд, яһалал сэсэн харюу ү... хүн хэбэртэй официант маһаганаба.

— Теэд тахяа арбан далитай юм гү?—гэжэ ү... хүнэйнгөө һөөргэдэхэдэ, нүгөөдэнь юуншье гэжэ ду... раагүй ябашоо һэн.

3.

Хоёр ангуушад хээрэ уулзаад, иигэжэ хөөрэлдэб...

— Баарда нохоймни ухаангүй сэсэн даа, мини... хамаг һаналые уридшалан таагаад байдаг. Иимэ... мэргэн нохой хаанаһаашье олохогүйш.

— Гайхалтай юумэн эндэш үгыл. Ээдһээ сэсэ... хойнууд ябажал ябадаг юм. Бишье нэгэ тиимэ нохойе мэдэгшэб.

Редактор
Ц. Ц. ЦИБУДЕЕВ.

Манай адрес, телефонууд

АДРЕС РЕДАКЦИИ: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. ТЕЛЕФОНЫ РЕДАКЦИИ: редактора — 46-32, зам. редактора — 32-74, ответ. секретаря—27-37, отделов партийной жизни и пропаганды—24-74, сельского хозяйства и советского строительства—47-59, промышленности, транспорта, информации — 35-14, культуры, литературы и искусства—34-05, писем и рабселькоров—40-49, отдел переводов и корректорская — 35-95, бухгалтерия — 37-32. Для междугородных переговоров—16.

Гор. Улан-Удэ, типография Министерства культуры Бурятской АССР.

Н00907. Зак. № 3365.